

autor: Tomáš Neuwirth, <https://www.tomasneuwirth.com/>

Doc. MUDr. Dobroslava Jandová
rehabilitační lékařka PLL v letech 1995 - 2006

V prvním čísle Lázeňských listů v r. 2022 je mi ctí popřát Priessnitzovým léčebným lázním a.s. na Gräfenbergu prosperitu a všem pracovníkům krásný rok 2022! Přeji všem mnoho potěšujících zážitků při důstojných oslavách dvoustého výročí založení prvního vodoléčebného ústavu na světě. V r.1822 umístil pan Vincenz Priessnitz ve svém kamenném domě s vlastním pramenem vody první vanu a tím založil lázně. Pracovitostí a vytrvalostí dosáhl světového uznání a některé jeho procedury se v Priessnitzových léčebných lázních zachovaly dodnes. Je mou osobní radostí vzpomenout společného díla JUDr. Miloše Kočky a MUDr. Aloise Kubíka, kteří mravenčí prací zveřejnili vedle životopisu velikána vodoléčby i archívni doklady a důkazy efektu jeho léčby. Principy komplexní léčby Vincenze Priessnitze jsou účinné dodnes: pohyb (kineziterapie, fyzioterapie), užití chladné vody zevně i vnitřně (otuzování a pití přírodních pramenů), střídavá strava (diety), úměrná zátěž činností (dnešní řečí ergoterapie) a psychoterapie, kterou pan Priessnitz prováděl individuálně. Spojení principů léčby obstálo prověřením dvěma stoletími a plně se uplatňuje v integritivním pojetí současné léčby. Dosáhnout se spolehlivým pracovním kolektivem mimořádných úspěchů a dobrého jména lázni vždy bylo a je náročné, dobré jméno udržet je náročnější. Vyžaduje to letitou kvalitní práci, odpovědnost a ctít společný cíl. V době plné nejistot při pandemii koronaviru je jistotou pro budoucnost profesionalita všech a naplnění vize rozvoje lázní pro nové diagnózy a nové trendy léčby. Velké poděkování patří Priessnitzovým lázním již nyní za významné úspěchy v léčbě postcovidových stavů. Dlouholetou spoluprací s Endokrinologickým ústavem v Praze na objektivních a nezvratitelných důkazech efektu léčení dětí i dospělých jsou Priessnitzovy léčebné lázně proslulé celosvětově i na poli vědy. Priessnitzovy léčebné lázně jsou výjimečné a v nádherném prostředí. Pro rok 2022 přeji všem pevné zdraví, štěstí, úspěchy v práci a hodně radostí při důstojných oslavách 200stého výročí založení lázni!

Doc. MUDr. Dobroslava Jandová

PÁR SLOV S ALEŠEM HÁMOU

V úterý 17. srpna 2021 zavítal do našich lázní televizní štáb pořadu

„V karavanu po Česku“, který zde natáčel jeden z dílů druhé řady tohoto seriálu. Kromě karavanu, který parkoval na okraji Jižního svahu, byl hlavním protagonistou pořadu oblíbený herec, moderátor, zpěvák a bavič Aleš Háma. Během chladného srpnového dopoledne navštívil i balneopark a absolvoval dokonce venkovní sprchu. Požádali jsme jej u této příležitosti o krátký rozhovor do naší pravidelné rubriky.

Aleši, jste v našich lázních, a vůbec v Jeseníku poprvé?

Ano, ale pozor, já sám pocházím z jiného lázeňského města, z Karlových Varů. Takže by se dalo říct, že všude v lázních, i tady u vás, jsem skoro jako doma!

Jak se vám u nás líbí a jaký dojem na vás udělalo zdejší prostředí?

Točili jsme na Jižním svahu, s hezkým výhledem na areál, který je okouzující, stejně jako nejbližší okolí. Musím se také přiznat, že mojí velkou láskou jsou hory, takže pozitivní dojem z lázní je ještě umocněn výhledem a okolními jeseníckými kopci.

V rámci natáčení jste v balneoparku podstoupil i tradiční Priessnitzovu sprchu. Jak se po ní cítíte? Báječně, jako znovuzrozen! A to hned dvojnásobně, protože záběry z té první se nám úplně

nepodařily, takže jsem tam pak musel skočit ještě podruhé.

Setkal jste se již dříve se jménem Priessnitz a s využitím studené vody k léčbě?

Ano, moje maminka mě jako malého „trýznila“ Priessnitzovými zábaly. Na chřipku, angínu a při každé podobné příležitosti to byla ta nejlepší léčba.

Jak relaxujete?

Už jsem zmínil svoji velkou zálibu v horách, k tomu patří turistika, příroda, myslivost a rybaření.

Byl jste někdy v lázních jako host/pacient?

Nevím, jestli se to počítá, jednou snad ano. Jako malý jsem byl na ozdravném pobytu v Jetřichovicích.

JG

PRAMENY A PRAMENÍKY STUDNIČNÍHO VRCHU

LOUISIN PRAMEN

Rok vzniku: 1845
Nadmožská výška: 850 m
Vzdálenost od lázní: 2,6 km/ 3,3 km
(vzdušnou čarou/pěšky)

Pramen vznikl v roce 1845 jako zasnubní dar. Hrabě Augustin Niemann z Porýní se při svém pobytu v lázních zamiloval do slečny Louisy Nosticové a požádal ji o ruku. Jeho žádost byla úspěšná, a tak nechal u příležitosti zasnub vybudovat nový pramen, se jménem Louisen-Quelle.

Poválečná doba přinesla nevhodné přejmenování na pramen Sjednocení.

Pramen byl dlouhé roky bez vody a obrůstal břečťanem. Od roku 2017 se jeho horní část začala samovolně sesouvat. To vedlo k plánování a realizaci jeho rekonstrukce, za kterou vdčíme Robertovi Černému, Ondřeji Trunečkovi a Lukáši Abtovi.

Jedinečný prameník z prostého přírodního kamene vyniká stavebně svojí „věžičkou“. Najdeme jej u zelené turistické cesty vedoucí na Medvědí kámen a nachází se také na Stezce živé vody. Za zmínku stojí i fakt, že pramen si dodnes zachoval svou původní podobu z 19. století.

PRAMEN REGENHART/TŮŇKA

Rok vzniku: 1852
Nadmožská výška: 855 m
Vzdálenost od lázní: 2,3 km/ 3 km
(vzdušnou čarou/pěšky)

Tento pramen nechal postavit významný vídeňský kupec a také společník majitele frývaldovské textilky, Alois Regenhart. Existence pramene je doložena již ve 40. letech 19. století, v roce 1852 byl pojmenován Ferro Quelle na počest vídeňského lékaře dr. Ferra.

Po druhé světové válce dostal nové jméno, a sice pramen Tůňka.

V průběhu let a staletí se několikrát změnil jeho vzhled, poslední úpravy byly provedeny v roce 2004, kdy se dočkal i nové mramorové desky s názvem. Ta byla v roce 2019 vyměněna za novou u příležitosti přejmenování. Pramen se nově jmenuje Regenhart po svém zakladateli. Pramen nabízí vydatné množství vody v průběhu celého roku a nalezneme jej na trase Stezky živé vody mezi Louisiným pramenem a pramenem Šárka.

POPRVÉ V HISTORII

Lesy a stráně v okolí lázni byly za posledních dvě stě let svědky mnoha pozoruhodných kontaktů mezi lidským organismem a zdejší, ze zdravotního hlediska téměř záračnou, přírodou.

Vystavování těla blahodárným slunečním paprskům, procházky k pramenům a pití vody z nich, to vše je zde „doma“ a na každodenním pořádku. Koupele horních a dolních končetin v balneoparku se staly záležitostí téměř masovou. Oproti tomu sprchování v ledové vodě vzbuzuje pořad údiv a zdvižená obočí, zvláště v méně teplých dnech nebo ročních obdobích. Chůze v ranní rose (dříve s vykasnými kalhotami a biedermeier suknicemi, dnes ve sportovních kraťasech či legínách), je vzácnějším jevem k zahlédnutí. A to navzdory faktu, že samotná chůze naboso se v posledních letech znovu šíří do světa, aniž by chodcům od místních hrozilo to, co se kdysi stalo baronu Gyulovi... Ten byl hnán bičem zpět do lázni, protože jej, bosého uprostřed lesů, považovali za blázna. Nejruznější vzdušné koupele, ovívání prostěradly či polevy studenou vodou u dokořán otevřeného okna (aby pacient co nejvíce nasával do plic léčivý grafenberský vzduch), zůstaly záležitostí 19. století.

V posledních dvou letech se však objevilo něco jiného. Dosud zcela nevidaného, téměř neuvěřitelného. Lidé, kteří se po přírodě procházejí v respirátoru či roušce! (Někteří dokonce ve dvou rouškách).

Je to v celé dlouhé historii Gräfenberku úplně nový fenomén: člověk, který se od zdejšího léčivého ovzduší snaží oddělit a uchránit. Od atmosféry plné kyslíku, rostlinných silic, biogenních prvků, záporných iontů. Od toho lahodného vzduchu, o kterém se říká, že je v něm cítit závan moře a severní Evropy.

Vidíme zde tedy od předchozího roku pacienty, kteří dělají přesný opak toho, o co se snažili grafenberští pacienti po celá dvě století.

Nemějme jim to za zlé, doba je náročná a ze všech možných médií a sítí (oficiálních, neoficiálních, veřejnoprávních, alternativních, sociálních, rodinných i regionálních), se na člověka valí dezinformace a manipulace horem dolem. Je snadné se v nich dočista ztratit a nechat si svět převrátit vzhůru nohama. Zdravý selský rozum je dnes ještě nedocenitelnějším pomocníkem než za časů vodního doktora.

Chtěl bych čtenáře tímto textem inspirovat ke klidnému pozorování tohoto pozoruhodného jevu. Pozorování je dnes totiž dost podceňováno a zanedbáváno. Lidé se raději věnují diskusím, hádkám a debatám. A to v míře mnohem větší, než je zdrávo. Přitom prosté pozorování má ve skutečnosti mnohem větší význam a vliv na realitu, než se obecně myslí. A je taky léčivé.

Dovolují si tedy vyzvat k pozorování a zkoumání tohoto fenoménu. A upozornit na něj tím spíše, že jeho výskyt už nebude mít dlouhého trvání. Myslím, že příležitost vidět výše popsané můžeme mít letos naposledy. Rouškařům v přírodě dávám už jen jednu, poslední sezónu. Maximálně dvě.

Jiří Glabazňa

PODĚKOVÁNÍ

Dobrý den pane řediteli.

Piši Vám jako Váš spokojený klient. Absolvoval jsem pobyt ve Vašich lázních (již podruhé) v době od 22.7. do 12.8.2021. Jsem nadšen z péče a jejího výsledku. A prosím věřte mi, po tom pekle, co jsem si užil (synrom vyhoření) se svým zdravotním stavem je to pro mě balzám a vysvobození.

Chci touto cestou poděkovat Vám a celému vedení lázni za práci, kterou děláte s vizi. Stejně tak moc děkuji všem lékařům a zaměstnancům, kteří se starají a zabezpečují spokojenost klientů a mohl jsem se na vlastní oči přesvědčit, že to dělají s radostí, profesionalitou a nutnou dávkou pochopení. Rád bych se také ale přimluvil, nebo poukázal na dva úseky které jsou ve stínu toho core businessu, ale kde je potenciál.

Tím prvním je posilovna, která by si zasloužila modernizaci, zejména její statická část (stroje, činky, lavice). Myslím, že toto opatření by přilákalo i větší počet zájemců. (Mimoходом cvičení v posilovně je populární mezi ženami a staršími lidmi). A máte tam dva šikovné a odborně zdatné trenéry - terapeuty.

Druhým úsekem - popelkou, je zahradnictví, resp. jejich vázání nádherných kytic.

Pane řediteli, přeji Priessnitz lázním hodně úspěchů.

Ing. Jozef Rychel, Ph.D, MBA

JAKÁ BYLA SOFIE PRIESSNITZOVÁ?

Ženám žijícím ve stínu slavných mužů je povětšinou dána společná takřka neviditelnost. Přitom jejich přínos do svazku manželského, a nemyslíme tím pouze věno, býval v mnoha případech základem a odrazovým můstkem pro další růst těchto velikánů. Typickým případem je právě manželka jednoho z nejslavnějších rodáků našeho města Vincenze Priessnitze, tedy paní Sofie Priessnitzová.

Dcera erbovního šoltyse

Sofie, rozená Prißnitz, jak je zapsána v rodné matrice, se narodila jako druhá dcera českoveského erbovního šoltyse Antona Prißnitze. Jejich rod se v pozemkových knihách České Vsi objevuje již v letech 1573 a 1584 a je zajímavé, že šlo původně o slovanské osídlenec (Březnicové). Toto příjmení bylo zde na Jesenicku časté a Sofie se svým budoucím manželem nebyli příbuzní. Příjmení nebyla v té době ještě ustálena, zvláště zápisy v matrikách vykazují značné odlišnosti. Roku 1804 je její příjmení psáno Prißnitz, roku 1828 již Priëßnitz, jindy Priessnitz, dokonce Prisnitz. Pro odlišení českoveského rodu budeme používat tvar Prißnitz.

Sofiin otec Anton Ludwig Prißnitz (1781-1850) byl šoltysem prokazatelně v letech 1822-1840. S manželkou Johannou, rozenou Willmannovou z Frývaldova (1779-1847) se jim narodilo osm dětí, z nichž čtyři zemřely buď hned po narození nebo během několika let. Naživu zůstaly dcery Theresie, provdaná Heckel (1802-1842), Sofie, provdaná Priessnitz (1804-1854), Karolina, provdaná Neupert (1806-1864) a Christina (1810-1826), zemřela v sedmácti letech na srdeční horečku. Vzhledem k tomu, že žádný z Antonových mužských potomků se nedožil dospělosti, přešlo šoltézství v roce 1840 do držení Antonova zetě, Alberta Heckela.

Dobrá partie, romantika a realita

Co o ní víme? O dětství a mládí kromě data a místa narození téměř nic. Jako druhá dcera šoltyse žila jistě v dostatku, což ale neznamená, že by se vyhnula práci v domácnosti. Určitě absolvovala povinnou školní docházku – uměla číst, psát i počítat. Vzhledem k rodinnému majetku byla dobrou partií, která si mohla muže vybírat. O jejím vztahu s Vincencem Priessnitzem z Gräfenberku existuje jen částečně doložené podání z per několika Priessnitzových životopisců. Sofie a Vincenz se již patrně znali dříve a našli v sobě zalíbení; líčení jejich vztahu a těžkostí, s nimiž se museli vypořádat, podávají autoři Priessnitzova životopisu velmi rádi. Lásko, již brání rodiče je oblíbeným romantickým motivem všech dob.

Vincenz ale měl patrně ke svému výběru ještě zcela prozaický důvod. V říjnu roku 1825 zemřela jeho matka, která nejen pečovala o slepého manžela, ale též vedla celou domácnost a odváděla nezanedbatelnou práci i v hospodářství. Vincenz byl tedy nucen se co nejrychleji oženit a přivést do rodiny dobrou hospodyní. Jeho volba padla na Sofii, která byla nejen bohatá, ale dle mínění současníků též pracovitá, půvabná a milá.

Vodoléčba a Sofie

Sofie prý byla navíc již tehdy přesvědčena

o správnosti vodoléčebných postupů svého vyvoleného natolik, že prosadila i přes odpor otce a matky, aby se mladý léčitel ujal někdy před rokem 1828 léčby těžké dny, která paní Prißnitzovou trápila a s níž si místní ranhojiči léta nevěděli rady. Teprve tato úspěšná léčba paní Johannu prolomila odpor Sofiiných rodičů a Vincenz Priessnitz mohl požádat o její ruku.

V té době se již mohl ve svém podnikání prokázat nezanedbatelnými úspěchy; roku 1822 přestavěl rodnou chalupu na první vodoléčebný ústav na světě, o čtyři roky později postavil nový léčebný dům, jeho klientela se rozrůstala. Ve stejném roce 1826 byl povolán poprvé na vídeňský císařský dvůr ke konzultaci léčby arcivévodky Antona, bratra císaře Franze Josefa I. Na druhou stranu přece jen pocházel z chudého hospodářství a jeho vyhlídky stran vodoléčby byly hodně nejisté. Vždyť proti němu stály oficiální lékařské kruhy včetně frývaldovských ranhojičů Günthera, Dittricha i samotného doktora Antona Schnorfeila, biskupského zemského fyzika sídlícího na Jánském Vrchu a pověřeného zdravotní péčí a dohledem nad ní.

Můžeme si tedy jen domyslet, že budoucnost po boku mladého nadějného vodoléčitele se před šátkem vůbec nemusela jevit tak velkolepě a úspěšně, jak ji vidíme dnes, zpětným pohledem na další vývoj jejich společného života.

Hospodářství, korespondence, stravování

Dne 5. února 1828 byli Vincenz a Sofie oddáni ve frývaldovském kostele, jemu bylo dvacet osm, jí pouhých dvacet dva let, takže jako nezletilé musel její otec zapsat do matryky své svolení. Od tohoto okamžiku stála Sofie věrně po manželově boku. A nejen to, dokázala mu též pomáhat v rozvíjejícím se podnikání. Plně chápala manželovu náročnou práci i jeho nesmírné nasazení. Z hospodářství svých rodičů byla zběhlá v domácích pracích i v péči o běh hospodářství.

Na rozdíl od svého chotě patrně absolvovala školní docházku v triviální škole, protože byla zběhlá ve čtení, psaní i počtech. Převzala tedy na čas vedení Priessnitzovy korespondence, kterou do té doby vyřizoval sekretář König. Nejen, že zvládala péči o rozrůstající se vlastní rodinu, ale starala se v podstatě o zajištění stravování ubytovaných pacientů i jejich doprovodu, dohlížela na nákup zásob i na správný chod služeb pro ně.

Respektovaná paní domu a reprezentativní společnice

Autoři se vesměs shodují ve velmi kladném hodnocení její role v životě i podnikání Vincenze

Priessnitze. Dokonce i kritik Priessnitzových metod C. Munde napsal v roce 1844: *Každý, kdo měl příležitost pozorovat po delší čas tuto půvabnou ženu, rád mi dá za pravdu, že je to nejenom domácí paní a hospodyně, jakých je málo, ale že má obratnost a takt v jednání, které vůbec neukazuje na selský původ. Priessnitz v ní má poklad, bez něhož by určitě nedospěl tam, kde je. Madam Priessnitzová si umí svým jistým vystupováním udržet respekt hostů, jimiž je milována a vážena. Ani ženy jsem nikdy neslyšel mluvit o ní špatně. Některé ji dokonce něžně milují a ještě po letech vzpomínají na veselé chvíle, které zažily v její přítomnosti.*

Bez zajímavosti není určitě ani charakteristika Sofie z pera jiného současníka, Theodora von Kolbe: *Madam Priëßnitzová dokázala ještě rychleji než její muž radikálně změnit neohrabané selské vystupování a venkovskou výchovu. Osvoji-la si dobré mravy vznešené Vídeňanky a její chování vůči urozeným dámám, které si ji, pochopitelně s vědomím jejího manžela, okatě předcházely, bylo tak obratné, moudré a nenucené, jako kdyby byla rozenou kněžnou Esterhazy či Liechtensteinovou. Je to přitom hezká, velmi hodná paní, jež se také ze všech sil ujala práce v domácnosti, což jí ovšem bohužel, k její osobní škodě ne zcela prospívá a nezanedbatelně ji zatěžuje. Z těchto citací vystupuje poměrně plasticky osobnost Sofie nejen jako milující manželky v té době již úspěšného a váženého léčitela, jeho pravé ruky, ale též jako reprezentativní a vyhledávané společnice hostů včetně těch z vyšších kruhů.*

Bohumila Tinzová

STEZKA ŽIVÉ VODY NEJOBLÍBENĚJŠÍ NAUČNOU STEZKOU V OLOMOUCKÉM KRAJI

Ceny cestovního ruchu udělil ve čtvrtek 16. září Olomoucký kraj. Vloni se předávání cen nekonalo kvůli epidemii, letos proto proběhlo za oba ročníky 2020 a 2021. Mezi vítěznými turistickými aktivitami z celého regionu byla i Stezka Živé vody, která dostala nejvíce hlasů v kategorii naučných stezek.

V každé vyhlášené kategorii nominuje Olomoucký kraj pět kandidátů, pro které pak může veřejnost hlasovat na webových stránkách cenykraje.cz a určit tak konečné pořadí. Kategorie se každý rok obměňují tak, aby pokryly celý segment turistického ruchu. V roce 2021 došlo i na naučné stezky a vedení kraje vybralo mezi pět nejzajímavějších projektů v kraji i Stezku Živé vody na Studničném vrchu.

Stezku Živé vody vybuďovalo v roce 2010 Hnutí Brontosaurus Jeseníky s podporou Euroregionu Praděd a Priessnitzových léčebných lázní, které nyní naučný okruh také jako jednu z lázeňských stezek spravují.

V hlasování, které probíhalo v létě, obdržela nejvíce hlasů právě Stezka Živé vody. Výsledky byly oznámeny na slavnostním večeru v Olomouci 16. září.

„Uplynulé dva roky nebyly pro cestovní ruch vůbec jednoduché. Přesto se lidem, kteří se na rozvoji turismu podílí, podařilo odvést obrovský kus práce. Všem jim za to velmi děkuji,“ uvedl při udílení cen Josef Suchánek, hejtman Olomouckého kraje.

„Jsme velmi rádi za toto ocenění a děkujeme všem příznivcům a návštěvníkům, kteří naši Stezku Živé vody poslali hlasy,“ komentoval nečekaný výsledek jeden z tvůrců stezky, lázeňský průvodce Jiří Glabazňa. „Je to pro nás potvrzení toho, že prameny a vše, co s nimi souvisí, je hodno péče a zájmu,

že lidé to vnímají a oceňují a neváhají za tím putovat i do větší vzdálenosti od lázeňského areálu. A osobně mám velkou radost, že i tak zdánlivě obyčejná téma jako voda a její neobyčejné vlastnosti může oslovovat širokou veřejnost.“ Ocenění pro Stezku Živé vody je nyní vystaveno u recepcy v Priessnitzově sanatoriu.

Ceny Olomouckého kraje 2021, kategorie NAUČNÁ STEZKA:

1. místo Stezka živé vody
2. místo Naučná stezka Velký Kosíř
3. místo Naučná stezka pevnostní oblast (Staré Město pod Sněžníkem)
4. místo Naučná stezka k prameni Odry
5. místo Naučná stezka Třesín (Litovelské Pomoraví)

Stezka Živé vody se nachází na Studničném vrchu nad Lázněmi Jeseník, je vyznačena z lázni jako nejdelší z lázeňských stezek. Na trase naleznete 17 historických pramenů, pro děti jsou zde dřevěné sochy pohádkových bytostí. Na 10 panelech můžete vidět fotografie tzv. vodních krystalů a dozvědět se informace o pramenech, z nichž některé byly v nedávné době rekonstruovány. Vše prostupuje tématika vody, inspirovat vás budou zajímavé citáty, po trase jsou také dvě přírodní Priessnitzovy sprchy. Délka okružní trasy je 11 km, začátek a konec v Lázních Jeseník.

JMÉNO PRIESSNITZ JSEM ZNAL OD RANNÉHO DĚTSTVÍ rozhovor s Jürgenem Helfrichtem

Jürgen Helfricht (*1963) je německý novinář a publicista, autor více než 30 životopisných publikací, žije s rodinou v Radebeulu nedaleko Drážďan. Píše knihy a texty o celostní a tradiční medicíně, o architektuře, astronomii a historii. Je také redaktorem časopisu Naturarzt (Přírodní lékař) a odborníkem na Priessnitzův odkaz v německy mluvících zemích. Požádali jsme jej o rozhovor u příležitosti chystaného vydání jeho nové knihy o zakladateli lázní.

Co Vás přivedlo k zájmu o osobnost Vincenze Priessnitze? Kdy a kde jste se s jeho jménem poprvé setkal?

Priessnitzův život je fascinující příběh muže, který měl jen prosté školní vzdělání, ale pomocí svého mimořádného talentu dokázal sám rozvinout rozsáhlé zvláštní vědění, a získal tím světovou proslulost. Já sám jsem se narodil v saské rodině, jejíž kořeny mohou být vysledovány zpátky až do roku 1732. Z matčiny strany mám předky od vinařů a řemeslníků až po profesory umění a inženýry. Na infekce a bolesti zubů se v mé rodině vždy používala tradiční domácí léčba a staré osvědčené recepty. Studený Priessnitzův zábal byl vždy to první, co bylo aplikováno pro snížení vysoké horečky, například. Takže jméno Priessnitz jsem díky tomu znal od svého ranného dětství. Přesto jsem dlouho nevěděl, kdo Priessnitz vlastně byl a odkud to jméno pochází. Dlouhou dobu jsem si tento termín spojoval jen s malou říčkou jménem "Priessnitz", která se vlévá do Labe nedaleko Drážďan.

Kdy a proč jste poprvé navštívil naše lázně a město Jeseník?

Jeseník a nádherné sanatorium na Grafenberku jsem navštívil poprvé v roce 2002. V té době jsem již vědecky pracoval a publikoval texty o různých německých lékařích a přírodních léčitelích. Do Jeseníku mě pozvala ředitelka Státního okresního archivu Jeseník, milá magistra Bohumila Tinzová. Vzbudila ve mně zvědavost zprávou, že existuje sbírka spisů z rodinného archivu Priessnitz-Ripper, která ještě nebyla plně prostudována a také nebyla vůbec vědecky vyhodnocena. Tyto soubory zahrnovaly celých 9,77 metru v archivních policích! Včetně ručně psaného lázeňského seznamu za léta 1829 až 1838 s diagnózami 2815 pacientů. Kromě toho mělo jesenícké vlastivědné muzeum přes 400 spisů o přírodním a vodním lékařství. Protože všechny tyto staré archivní materiály byly napsány německy, uvítali v Jeseníku velmi rádi rodilého mluvčího, který je přijel prostudovat.

Jaké byly Vaše dojmy z lázní a města? Jak často se vracíte?

Přátelské přijetí v archivu, půvabná krajina a dobrý vzduch na Grafenberku mě tak nadchly, že jsem z Priessnitze udělal téma své disertační práce a okamžitě zahájil doktorské řízení na olomoucké univerzitě. Do roku 2004 jsem podnikl 12 výzkumných cest do Jeseníku, z nichž každá trvala 5 dní. Když jsem večer skončil v archivu, šel jsem si odpočinout do lázní na Grafenberk. A velkou radost jsem měl i z toho, že některé z terapeutických metod,

které kdysi vymyslel Vincenz Priessnitz, se v sanatoriu stále používají a že na místě, v jeho rodném domku, funguje malé muzeum.

Trávíte spoustu času bádáním a hledáním informací o Priessnitzovi v jeseníckém archivu. Je to nudná práce, která vyžaduje spoustu trpělivosti, nebo naopak je to pro vás velké dobrodružství, na které se vždy těšíte?

Historik se podobá cestovateli. S každým papírem, který objeví a vezme do ruky, často jako první člověk po velmi, velmi dlouhé době, který si přečte a rozluští, si připadá jako průzkumník cizích zemí. Je to dobrodružné a vzrušující zároveň. V případě Priessnitze lze legendu o něm skutečně prokázat pomocí archivních dokumentů, ale také je třeba opravit některé mýty, které se za posledních 150 let opakovaly a zapisovaly téměř jako něco svatého.

Co z toho, co jste v archivu probádal považujete za nejzajímavější?

Je působivé vidět, z kolika různých zemí Priessnitzovi pacienti pocházeli, a také množství publikací, ve kterých byl zmiňován jeho léčebný potenciál, za jeho života i později. Mezi jeho pacienty, včetně velmi bohatých mužů a žen ze šlechtických a podnikatelských rodin, najdeme ty nejzajímavější lidské osudy. Výzkum také ukazuje limity terapeutických možností vody a vodoléčby. Priessnitz byl chytrý podnikatel ve zdravotnictví, který měl konflikty s mnoha úřady a lidmi. Zemřel jako velmi bohatý muž, který vlastnil gigantické pozemky a nemovitosti. Byl to muž, který také spekoval s akciemi. Vydělával si dokonce lihovnictvím a pivovarnictvím. V den jeho smrti činil jeho majetek, nepočítaje značný majetek jeho manželky, 200 000 zlatých. Rozpočet celého města Frývaldova v té době dosáhl pouze 13 742 zlatých!

Na podzim 2022 vyjde v němčině Vaše nová kniha o Vincenzi Priessnitzovi. Co je jejím cílem?

Poté, co jsem v roce 2004 obhájil dizertační práci o Priessnitzovi, objevila se v roce 2006 v řadě vědeckých publikací o medicíně a přírodních vědách. Ale Vincenz Priessnitz, archivní složky, které po něm a jeho rodině zůstaly, stejně jako nádherné sanatorium, mě zaměstnávají dodnes. Snažil jsem se, aby Priessnitz a jeho poněkud zapomenutý odkaz lépe poznali lidé v německy mluvících zemích prostřednictvím populárních článků v časopisech. Společně s „Deutscher Naturheilbund“, který se ve skutečnosti dříve jmenoval Priessnitz-Bund a který se cítí být jeho osobě obzvláště zavázán, jsme přišli s myšlenkou přiblížit Priessnitzův život a terapii široké veřejnosti v Německu, Rakousku a německy mluvícím Švýcarsku.

Můžete nám představit název a obsah knihy?

Kniha zaznamenává nejen nejnovější poznatky o životě Vincenze Priessnitze, ale také historii lázní, která sahá až do současnosti. Sanatorium nesoucí Priessnitzovo jméno je příkladným lázeňským a wellness zařízením. Další část obsahu tvoří tipy na domácí použití koupelí, potných zábalů, obkladů a dalších metod. Pro každého je srozumitelně vysvětleno, jak je lze využít k otužování, úlevě od bolesti a podpůrné léčbě mnoha nemocí. Syndrom vyhoření, horečka, kloubní problémy, bolesti v krku, revmatismus, nespavost, zimnice nebo klimakterické příznaky – na to vše voda funguje! Kniha tedy ponese také název: „Léčení vodou. Od Vincenze Priessnitze k moderní samoléčbě“.

Již druhým rokem prožíváme řadu nepřijemných a někdy i velmi podivných událostí spojených s onemocněním COVID. Jak na tyto události nahlížíte jako znalec a příznivec Priessnitzova odkazu?

Jako historik medicíny mohu říci, že lidstvo všechny pandemie – ačkoli jim padly za obětí miliony lidí – zatím přežilo. Měli bychom však považovat za štěstí, že žijeme ve 21. století s jeho moderními medicínskými možnostmi. Přírodní léčitelé byli téměř vždy mezi těmi, kteří byli k očkování velmi kritičtí. Sám Priessnitz se k tomu, pokud vím, nevyjádřil. Protože velká veřejná diskuse o povinném očkování začala až po jeho smrti. Osobně jsem byl nyní poťetí očkován vakcínou Biontech a její přínos hodnotím jako větší než možné riziko. Bez těchto očkovaní by cestování za mým výzkumem, např. do Jeseníku, nebylo možné.

JG

S PRIESSNITZEM EVROPOU KŘÍŽEM KRÁŽEM LÁZNĚ V NOVÉM SMOKOVCI

Vodoléčebné ústavy podle Priessnitzova vzoru vznikaly po celé Evropě. Jeden z nich fungoval dokonce ve velmi dobře známé lokalitě ve Vysokých Tatrách.

Ve Starém Smokovci

Na Slovensku vznikly v polovině 19. století vodoléčebné lázně podle Priessnitzova vzoru ve Starém Smokovci. Měly ideální podmínky: podtatranská krajina s horskými prameny a Spiš, kde žilo početné obyvatelstvo německé národnosti. Před letní sezónou roku 1873 nastoupil do těchto lázní mladý lékař Mikuláš Szontagh. Narodil se v Dolním Kubíně 11. 8. 1843 v rodině právníka. Po absolvování gymnázia navštěvoval v letech 1862-1868 lékařskou fakultu vídeňské univerzity. Po promoci nastoupil v Budapešti do veřejné nemocnice. Když sám onemocněl plicní tuberkulózou, přešel na dva roky do lázní v Korytnici, na úpatí vrchu Prašivá v Nízkých Tatrách, kde mohl pracovat a léčit se na čerstvém horském vzduchu.

Lázně Starý Smokovec byly po smrti nájemců Juraje a Alžběty Reinerových ve špatném stavu. I přesto, že musel vyřešit mnoho pracovních problémů, zůstal. Během následujících tří let v zimní sezóně, kdy lázně byly zavřené, nabýval zkušenosti v přímořských i horských lázních, přičemž se zaměřil na léčení TBC. Starý Smokovec však nenabízěl Szontagovi příležitost využít tyto zahraniční zkušenosti. Rozhodl se postavit nedaleko soukromé sanatorium, ve kterém chtěl své představy klimatické léčby realizovat. Dohodl se s majiteli pozemku pod Slavkovským štítem v sousedství Starého Smokovce, aby mu pronajali 20 ha lesa a poskytli mu materiál na stavbu dřevěného objektu. Szontaghovo sanatorium bylo dokončeno 1. července 1876.

Celoroční klimatická léčba v Novém Smokovci

Szontagh byl průkopníkem celoroční klimatické léčby TBC a respiračních nemocí ve vysoko-horském prostředí v bývalých Uhrách. Vedle studené vodoléčby ordinoval pneumatickou léčbu, solné, kosodřevinové a eukalyptové inhalace,

zástříky hrtanu a hrdla, elektroterapii. Léčbu doplňoval přírodními minerálkami, výživnou stravou, konzumací mléka, červeného vína a brusinek. Pacienti volný čas trávili na túrách, lyžovali, sánkovali a bruslili. I přes konkurenční boj se starším ústavem ve Starém Smokovci se jeho lázně dynamicky rozvíjely. Napomohla tomu i bohumínsko-košická železnice, která do Tater přivážela tisíce návštěvníků.

Nový Smokovec se pod jeho vedením pomalu rozrůstal. K původnímu sanatoriu s 27 pokoji pro pacienty byl roku 1877 přistavěn lázeňský dům se studenou vodoléčbou a z východní strany v roce 1882 přibyla novostavba s 28 pokoji. Postupně vznikla lázeňská promenáda, na které byl v roce 1891 postaven čtyřpodlažní hotel Europa. Měl 60 pokojů, bylo v něm ředitelství lázní, Szontaghova ordinace s chemickou laboratoří, v létě poštovní a telegrafní úřad.

Vědcem a turistou

V rodinném životě ho však štěstí opouštělo. Jeho první manželka Ernestina, rozená Madarászová, zemřela po dvoletém manželství v roce 1871. V roce 1877 se oženil s Elenou Gillimingovou, která zemřela roku 1885 ve věku 26 let. Měl s ní syna Mikuláše, který později pokračoval v léčebných aktivitách svého otce. O to více se Szontagh věnoval veřejné činnosti a své soukromé vášni, botanice. Byl praktickým ochranářem, měl podíl na ochraně vysokotatranské Kvetnice, významné floristické lokality. Byl lovcem, ale více než lov se věnoval ochraně kamzíků. Vedle lékařské činnosti založil a redigoval v letech 1869-1873 botanickou rubriku v Természettudományi Közlöny, tiskovém orgánu uherské přírodovědné společnosti. Vlastní lékařské a botanické práce uveřejňoval i v jiných vědeckých časopisech, a na základě této činnosti se stal členem uherské geografické společnosti a mnoha jiných

přírodovědných společností doma i v zahraničí. Byl činný v evangelické církvi (jeho rodina přišla na Slovensko ze Saska) a zasloužil se o postavení evangelického kostela v Novém Smokovci (1887). Hodně energie Szontagh věnoval turistickým aktivitám. Byl členem Uherského karpatského spolku a po roce 1891 i místopředsedou Maďarského turistického spolku. V roce 1882 zorganizoval a vedl zdravotnické, terénní, orientační i lezecké školení pro horské vůdce. Od roku 1873 se věnoval lyžařské turistice a jako první jezdil na lyžích až do Gerlachovského kotle. Sám na lyžích v roce 1880 provedl zimní výstup na Slavkovský štít. Na jeho počest byla jeho jménem ve Slavkovské dolině pojmenována dvě dřívě bezejmenná plesa. Když 2. 12. 1899 Mikuláš Szontagh zemřel, stálo v Novém Smokovci 38 budov, z nich 26 vytvářelo komplex léčebné osady. Lázně jsou dodnes činné a v roce 1976 si vedení lázní připomnělo Szontaghovy zásluhy vydáním pamětní medaile.

Květoslav Growka

Spisovatel Miloš Kočka je od napsání svého románu Prameny živé vody neodmyslitelně spojen s našimi lázněmi. Zcela náhodou jsme v knize od Aleše Palána Rady pánu Bohu, jak zlepšit svět našli milou a inspirativní vzpomínku na setkání s touto výjimečnou osobností. Se souhlasem autora knihy ji nabízíme i čtenářům našich Lázeňských listů.

Kočka s ICQ

Už jsme mluvili o zasahování do svatých textů. Měli bychom se tedy, Bože příběhů, podívat i na desatero. Ne, že by před člověka nestavělo dost požadavků, přesto bych přidal ještě jedno příkázání. Víme, pak už by to bylo jedenáctero a někomu by se to možná pletlo s fotballem. Snad by tedy šlo nějaká z dosavadních top ten sloučit. Ostatně, Bože jistě sis všiml, že se v desateru drobně opakuješ...

Podle věnování v knize přesně vím, kde se to stalo. Jedenáctého září 2008. Kniha se jmenuje Krev na paletě a pojednává o malíři Caravaggiu. Věnování do románu mi vepsal jeho autor Miloš Kočka. Navštívil jsem ho v domově seniorů v Praze na Žižkově, kde mu personál říkal buď pane doktore (JUDr. Kočka se věnoval mezinárodnímu právu), nebo kočičko. Táhl mu na 99. rok věku. S nejstarším českým spisovatelem jsem dělal rozhovor – pochopitelně o psaní, o Caravaggiu, o Priessnitzovi, o němž napsal hned dvě knihy, o smyslu dlouhého slova... To nejlepší ale mělo přijít, až když jsem vypnul diktafon a optal se, jak to provedeme s autorizací.

„Můžu se za vámi s textem zastavit osobně, nebo ho pošlu v obálce,“ nabízel jsem. Jiná možnost mě nenapadla. Pan Kočka mě totálně uzemnil, když prohlásil: „Pošlete mi to normálně mailem.“

V roce 2008 nebyl svět zdaleka tak zinternetovaný jako je dnes. Staří lidé se počítací vyhýbali oblokem, kybernetizována nebyla ani řada mých vrstevníků. A aby toho nebylo málo, JUDr. Kočka dodal: „Ale předtím mi ještě dejte zprávu na ICQ, že mi to posíláte, ano?“

ICQ byla v té době mezi mladými populární platforma na posílání rychlých zpráv, tak trochu předchůdce sociálních sítí. „Ale já nemám ICQ,“ prohlásil jsem.

Nevadilo to. Dohodli jsme se na dvou věcech – že bude stačit ten e-mail, a že znovu zapnu diktafon, takový ten robustní na magnetofonové kazety. Zajímalo mě totiž, jak je to s tím počítačem.

Autor si ho pořídil, když mi bylo něco přes devadesát! Došlo mu, že je to nejen chytrý psací stroj, ale i skvělý nástroj evidence, a začal do něj překlápet svou papírovou kartotéku věnovanou zakladateli vodoléčby, a taky citáty, které sbíral a třídil. Počítač se mu skvěle osvědčil.

Po pár letech přešla na internet i Národní knihovna. Provázel to přečíslování příkazů do Klementina a pan doktor dostal číslo 000 000 001, byl totiž nejstarším žijícím evidovaným čtenářem Národní knihovny. Tituly šlo pořád objednávat osobně na přepážce, ale ten internet se zdál být nějak rychlejší a komplexnější.

Miloš Kočka tedy připojil svůj komputer do sítě a najal si jednoho gymnazistu, aby mu všechno vysvětlil. Stačilo pár lekcí a starý spisovatel byl na internetu jako doma, nebo aspoň trochu. A to v době, kde mnoho mladých lidí, i velkých institucí, váhalo, zda má tahle novinka vůbec nějaký význam.

Co mě na tom i po letech tak oslovuje? Ochota k novým krokům? Zájem o svět i ve vysokém věku? To taky, ale hlavně to, co se nestalo. Co Miloš Kočka neudělal.

Když se mu na stole poprvé objevil počítač, neřekl si: „Je mi před devadesát, to už nemá cenu.“ Když o pár let později propojil svůj komp s jinými, ani tentokrát jsi neřekl: „Je mi přes pětadevadesát, to už opravdu nemá cenu.“ Pokud vím, neřekl si to nikdy. Zemřel ve stvoce a pořád to mělo nějaký smysl.

Bože, to nové příkázání, by se mohlo říkat právě to, jak důležité je věci nezabalit. Ani ve stáří, ani v nemoci, ani ve zklamání, nikdy. Pořád to má smysl.

Mohlo by to znít nějak takhle: Neřekej si, že to už nemá cenu! Já vím, není to tak úderní jako třeba nesemilniš, ale jsem fakt přesvědčený, že to tu cenu má.

Aleš Palán

Z knihy Rady pánu Bohu, jak vylepšit svět.

KNIŽNÍ TIP

Zmizelé Jesenicko 3:
Poutní místa

Po dvou dílech knihy Zmizelé Jesenicko, pojednávajících o zaniklých a částečně zaniklých osadách na území okresu Jeseník, vyšel na sklonku roku třetí díl této série. Tentokrát s odlišným zaměřením, nová publikace je věnována tradičním poutním místům regionu.

Kniha pojednává o čtrnácti nejvýznamnějších poutních místech Jesenicka. Spoluautory této publikace jsou Michaela Neubauerová a Pavel Macháček, profesí oba historici. Knižní průvodce nabízí nejen vlastivědný popis lokalit, kde se nacházejí sakrální stavby, ale přináší čtenářům také zajímavý pohled do náboženského života prostých lidí před příchodem moderní doby. Ten neodmyslitelně doplňoval existenční starosti i radosti obyvatel našich hor.

K řadě těchto míst, která úzce souvisí s místním geniem loci, se také pojí řada pověstí a vyprávění. I tyto příběhy kniha přináší čtenářům.

„Chtěli jsme, aby každé místo bylo výjimečné. Aby to nebylo ve stylu: kaplička vznikla, zanikla a postavili novou. Všude se dal takový příběh najít,“ uvedla Michaela Neubauerová při slavnostním představení knihy v jesenické knihovně.

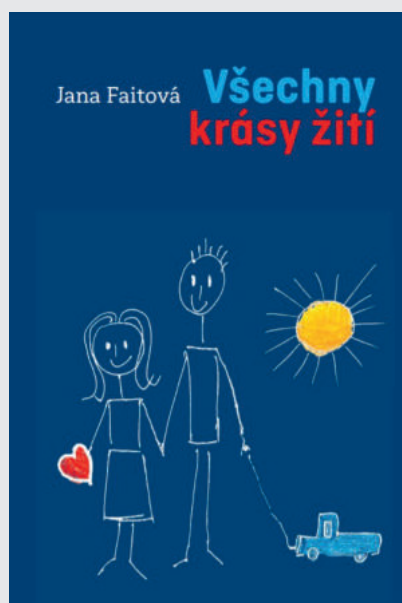
„Popsaná poutní místa, ať už opuštěná, či stále ještě existující, čekají i na Vás. Dovolte si pohlédnout s myšlenkou, že byste je prošli jako poutníci,“ upozorňuje na další, praktickou stránku publikace vydavatel Tomáš Hradil z Hnutí Brontosaurus: „Vždyť ona to byla, kdo utvářela po staletí atmosféru tohoto našeho regionu. Možná i vy, když je navštívíte, získáte pocit, že se Vám podařilo poznat jejich sílu, být jejich stěny už mnohdy ani nestojí. Sílu, která někdejší poutníky motivovala, posilovala a dávala jim směr životních cest.“

Číslo čtrnáct nebylo zvoleno náhodně – právě tolik je zastavení na křížové cestě Ježíše Krista. Patnácté místo je pak přidáno trochu navíc, protože leží již těsně za vrcholkem hřebene Jeseníků, tedy i za hranicí okresu, ale i Slezska s Moravou.

Kniha je k dostání v tvrdé i měkké vazbě, má 211 stran a je k dostání v knihkupectvích nebo na <https://brontleszsko-shop.cz> za 289 Kč.

JG

KNIŽNÍ TIP

Všechny krásy žití
/ Rhódské střípky

Dvojknihu s tímto názvem v běžných knihkupectvích nekoupíte, v našich lázních však tuto příležitost máte. Její autorka Jana Faitová je dlouholetá a pravidelná návštěvnice Lázní Jeseník. S ní i s její knihou se můžete setkat také při autorských čteních v Zrcadlovém sále, kde jsou k zakoupení i knihy.

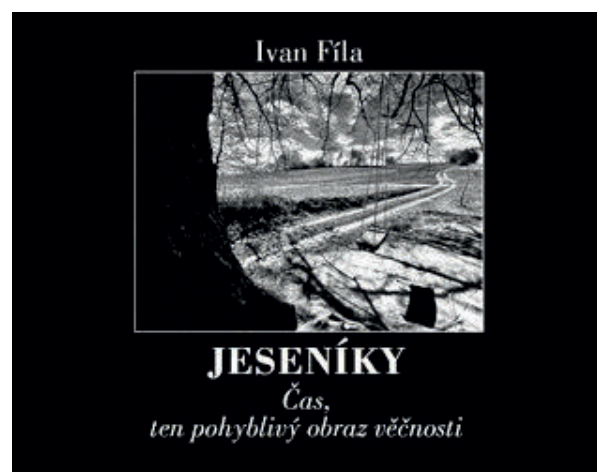
„Vydáním knihy ve vlastním nákladu jsem si udělala radost. V první části jsem dala na papír své nejrůznější zážitky, postřehy a úvahy za mnoho let. Děti, manželství, zdraví a každodenní obyčejný život,“ přibližuje své dílo Jana Faitová. Druhá část jsou pak autorčiny postřehy z pobývání na řeckém ostrově Rhodos, kam se jí provdala dcera.

Kniha o formátu A5 je útlá, první titul má 42, druhá část pak 28 stran. Text, psaný živým a čtivým stylem, je rozdělen do krátkých témat či povídek o dvou či třech stranách.

Nejbližší autorské čtení se koná 3. února 2022 od 19 hodin. Srdečně Vás zveme.

JESENÍKY JAKO POHYBLIVÝ OBRAZ VĚČNOSTI

Režisér, scenárista, spisovatel a fotograf Ivan Fíla putoval více než rok po Jeseníkách, naslouchal nevědním příběhům z dávné i nedávné minulosti, zaznamenával pohnuté lidské osudy, dějinné tragédie a křivdy, vítězství vůle a nezlomnosti. Vznikla tak fotoesejstická kniha Jeseníky - Čas, ten pohyblivý obraz věčnosti.

Je zajisté neobvyklé, když osobnost z pražského kulturního a uměleckého okruhu věnuje svou pozornost Jeseníkům. Ivan Fíla žije nejen v Praze, ale také ve Frankfurtu a v Los Angeles, část jeho rodiny však pochází ze Sudkova v okrese Šumperk. Že ho Jeseníky nejen oslovují, ale doslova okouzlují a jsou autorovi blízké, je z knihy zřejmé na první pohled. Obrazovou část tvoří černobílé fotografie ve stylu magického realismu, které vztah autora ke krajině i lidem našeho kraje jednoznačně vyjadřují. Sto šedesát uměleckých fotografií dává vydání knihy smysl už samo o sobě.

Text publikace pak zachycuje řadu příběhů, celkem čtyřicet. „Autor seznámí čtenáře s příběhem legendárního fotografa Jindřicha Štreita; židovské vily, která se chtěla stát katolickou farářkou; nevidomé dívky, jež jezdí na koni a leze po skalách; s divokými večírky malíře Gustava Klimta a jeho přátel v letním sídle rodiny Primavesi; ženou, která se narodila jako árijský nadčlověk ve zrůdném nacistickém spolku Lebensborn a čtyřicet let hledala svoji biologickou matku; s farářem, který bobulemi aronie vyléčil z rakoviny svoji pětadevadesátiletou maminku; se zatačkou, kde Hitler mohl přijít o život, ale bohužel nepřišel...“ uvádí ke knize stránky knihkupců. A čtenářům nezbyvá, než se do těchto příběhů začíst.

Kulturní program v našich lázních nabídne autorské čtení a besedu s Ivanem Fílou, které se uskuteční v pátek, 18. února od 19 hodin v Zrcadlovém sále.

„Tam, odkud jsem... zpívá Jaromír Švejdlík aka Jaromír 99. Já odtud nejsem, ale připadám si, jako bych tu odkaziva byl. A dnes se sem vracím. Do milovaného Jesenicka. V dále vidím Rychlebské hory a kousek za tímhle nádherným jezerem na polské straně, které by mohlo být na Islandu či v Kanadě, je mystická Vidnava. Vlaky sem už dávno nejezdí a komíny rozpadlé šamotky se tyčí do nebe jako strážci nekonečna. Konec světa, konec starých nadějí, začátek nových snů. Dnes večer tu budu číst ze své knihy Jeseníky - Čas, ten pohyblivý obraz věčnosti. Tam, odkud nejsem a rád bych byl.“

JG

Neprakta u ošetřovny
aneb Výstava na chodbách

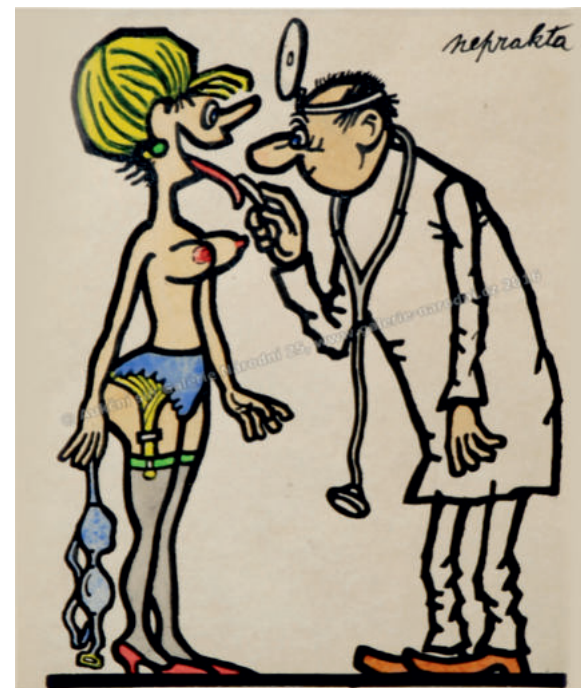
Jiří Winter Neprakta (1924-2011) je jedním z nejznámějších českých ilustrátorů, humoristů a karikaturistů. Známý je především svými kreslenými vtipy, kterých za svůj dlouhý život vytvořil neuvěřitelných 35 tisíc, což mu vyneslo i zápis v Guinnessově knize rekordů. Od 10. ledna můžete jeho tvorbu shlédnout ve spojovacím koridoru u ošetřovny v 1. patře sanatoria Priessnitz.

Jiří Winter byl nejen vynikajícím výtvarníkem, ale vlastní mu byla také záliba v historii a přírodovědě. Své znalosti z těchto oblastí dokázal přenést i do humoristické tvorby, velmi přesně dokázal u postav svých kreslených vtipů zachytit například historické kostýmy. Pro tento svůj talent byl nazýván králem českých kreslířů nebo „Rembrandtem české karikatury“.

Řadu historických námětů přináší i naše „výstava na chodbách“, doplňují je pohádkové a mytologické náměty. Jádrem výstavy jsou však vtipy s lázeňskou a lékařskou tematikou, které dobře korespondují s daným prostředím. Celkem si mohou návštěvníci a pacienti prohlédnout u ošetřovny 44 Nepraktových kreseb.

„Výstavu nám nabídla manželka pana Nepraktky, paní Dana Winterová, které děkujeme za spolupráci a rádi bychom jí u této příležitosti pozvali k nám na besedu. Věřím, že tyto obrázky a humor pana Nepraktky zpříjemní našim klientům pobyt u nás a budou zároveň osvěžujícím prvkem v interiéru této části sanatoria,“ uvádí obchodní ředitelka lázní Kateřina Tomášková.

JG

Pane doktore, chtěla bych znát tolik jazyků, jako Vy.

ZBOŽÍ Z NAŠEHO E-SHOPU BALÍME EKOLOGICKY!

Priessnitz Boutique spuštěný v polovině letošního roku oslavil svou 100. odbavenou objednávku. Jednou z hlavních novinek, kterou jsme v průběhu testovacího provozu zavedli, je přechod na ekologické balení objednávek. Proč? V našich lázních léčíme v souladu s přírodou, proto nám také na přírodě tolik záleží. A nechceme ji zaplavovat dalším zbytečným odpadem. Veškeré zboží, zasílané z našeho e-shopu, balíme ekologicky – zeleně, šetrně a v duchu zero-waste. Jak to v praxi funguje se dočtete v tomto článku.

Co to znamená balit zboží ekologicky?

Asi Vás jako první napadne, že ekologické balení bude z ekologického materiálu. Tedy papíru či kartonu. Samozřejmě je to logické. Proč používat plasty a další umělé materiály, které zatěžují životní prostředí, když může být balíček zaslán v přírodním papírovém obalu. Jenže pokud chceme opravdu balit zboží ekologicky, je potřeba jít ještě dál. Neomezovat se pouze otázkou, do čeho zboží zabalíme. Daleko zajímavějším je totiž celkový přístup k obalům. A my v Priessnitz Boutique aplikujeme přístup zero-waste. Snažíme se tak maximálně využívat vše co máme k dispozici, nic nevyhazovat a ani zbytečně nekupovat.

Obaly z druhé ruky - Naše sklady jsou plné přepravních krabic a boxů od zboží, které denně putuje do Priessnitzových lázní. Rozhodli jsme se proto, že tento obalový materiál nebudeme vyhazovat a znovu jej využijeme pro balení zboží. Krabice, bublinkové folie, papírová vystýlka, kartony... Tomu všemu dáváme v našem eshopu nový smysl. Ano, zákazníkovi sice nepošleme zboží v nastrojené reklamní krabici, přepečené logovanou páskou, jenž by objednavce přidala na luxus. A vězte, že by pro nás bylo takové balení v mnoha ohledech komfortnější a jednodušší. My však dáváme přednost rozumu, přírodě a udržitelnému způsobu života. Odpovědnost k přírodě je pro nás prioritou.

Ing. Tibor Macík, ředitel stravovacího úseku

eshop.priessnitz.cz

Priessnitz
Boutique

LÉČBA VODOU A BYLINKAMI V EUROREGIONU PRADĚD

Jeseník a Prudník s okolím jsou regiony, jejichž tradice je spojena s odkazem přírodní léčby. V Jeseníku jde o tradici vodoléčby a díla Vincenze Priessnitze. V Prudniku působil řád Milosrdných bratří, který využíval při pomoci lidem bylinkářství. Na podzim roku 2021 byl dokončen projekt, který toto kulturní dědictví přiblížil veřejnosti. Na polské straně, ve 40 kilometrů vzdáleném městě Prudniku, byl zrenovován objekt s pracovní, či dílnou bylinkáře. Dílna bude bezplatně zpřístupňována pro návštěvníky během turistické sezóny, vždy od dubna do září. Uvnitř budovy se mohou návštěvníci

seznámit s historií bylinkářství a s další tradiční přírodní léčbou a ochutnat výrobky z bylin z chráněných dílen Milosrdných bratří.

Součástí projektu bylo také poznávání obou tradičních léčebných metod, tedy vody a bylinek. „V našich lázních se pacienti mohou setkat nejen s Priessnitzovou hydroterapií, tedy sprchami a Balneoparkem, ale mohou si projít bylinné zahrady, Ripperovu promenádu či Háj vily Ozdravy. To všechno jsou prostory, kde příroda léčí a inspiruje,“ vysvětluje místopředsedkyně Společnosti Vincenze Priessnitze Miroslava Kalinová. Partneři projektu byli Společnost Vincenze Priessnitze, z.s. a Konvent Milosrdných bratří v Prudniku, realizace byla podpořena Euroregionem Praděd.

Český partner projektu zhotovil mimo jiné propagační materiály s informacemi o tradici vodoléčby a bylinkářství v Jeseníku i v Prudniku. Prospekty, letáky a další materiály jsou k dispozici návštěvníkům lázní.

CZ PI PŘEKRAČUJEME HRANICE PRZEKRAČAMY GRANICE 2014-2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

REPORTÁŽ Z RODINNÉ SLAVNOSTI

Je sobota 11. září 2021, v lázních na Grafenberku máme krásný, ba nejkrásnější den, jeden z mnoha nejkrásnějších dnů v průběhu celého roku. Teplé a slunečné pozdně-letní odpoledne láká k pohybu, aktivitě a prožívání. Pod Jižním svahem se po desítkách až stovkách shromažďují účastníci Rodinné slavnosti. Pozornost všech je s očekáváním upřena na novotou svítící kříž z dubového dřeva a nerez oceli. Ten má dnes doputovat na skálu nad Sourozenským pramenem, aby tam připomínal památku Priessnitzových dětí. Masivní kříž váží přes sto kilo a má být ručně nesen na místo určení ve vzdálenosti dva a půl kilometru. To vše do kopce, až do nadmořské výšky 860 metrů, převýšení tedy činí celých 240 metrů. Návštěvníci jsou plní zvědavosti a napětí: podaří se vůbec tento smělý záměr uskutečnit? Jak dlouho to celé bude trvat? Panují pochybnosti, zda celá akce povede k úspěchu.

Navzdory hezkému počasí může vše skončit i nezdarem.

A ano, je to tak, někteří se přišli podívat hlavně na tento možný scénář.

Vzhůru do kopce

Po úvodním přivítání, které pronáší Tomáš Hradil z Hnutí Brontosaurus, a po zpěvu vznosné slezské hymny, se shromáždění dává do pohybu. Několik přítomných mužů zvedá společně kříž na ramena a po žulovém chodníku v trávě vyráží vzhůru Cestou života, směrem ke Sluneční bráně. Symbolika úvodu nemůže být výmluvnější. Cestou života se vzápětí vine nahoru dlouhý a tlustý had mnoha a mnoha účastníků, po celé stráně se trousí po skupinkách další, je zde pěkně živo. Nahoře průvod prochází Sluneční branou a následuje první zastavení na cestě. Unavení nosiči pokládají své břemeno do trávy.

Co slavnosti předcházelo

Dnešní akce je výsledkem několikaměsíčních příprav. Organizátoři nejenže nechali vyrobit kříž, ale velmi důkladně se zabývali také myšlenkou, jak nejlépe jeho obnovu oslavit. Původním závěrem bylo uskutečnit tuto akci na Velikonoce a zdůraznit křesťanská témata kříže, Golgoty a vzkříšení. Velikonoční termín se však nepodařilo stihnout a v hlavách pořadatelů se zrodil nápad na trochu jiné, méně tradiční pojetí. Podle pověsti se pod Sourozenským křížem u Sourozenského pramene naposledy potkaly všechny Priessnitzovy děti, než se rozšly do světa. Téma rodiny, soudržnosti, s rodinnými vztahy spojeného míjení a setkávání i všech bolestí a radostí, které k rodinnému životu patří. Proto dnes tato Rodinná slavnost.

Jde to!

U Sluneční brány zni první proslovy a po nich další písně. Panuje lehký chaos, všude kolem je plno lidí. Průvod stoupající vzhůru přilákal další desítky lidí, náhodných kolemjdoucích, návštěvníků balneoparku, turistů. Ti se zvedavě přichomýtlí a nyní se snaží zorientovat, o jakou akci tu jde a co se bude dít dále.

Připravuje se další skupina nosičů kříže. Sotva je mluvení i zpívání u konce, jejich ruce se nedočkavě chápou břemene a už s ním uhánějí na lesní asfaltovou cestu. A po ní pak k rozcestí U Mnicha. Ano, tady to jde dobře, stoupání je velmi mírné a pod větve stromů je fyzická námaha výrazně příjemnější než na otevřeném slunci. Kříž se pohybuje o poznání rychleji než při stoupání do Jižního svahu. Někteří „čumilové“ i z tohoto

důvodu odpadávají, očekávané padání, klopýtání, úpění a vzdávání se konat zřejmě nebude.

Rodina jako klenot

Dvouapůlkilometrové stoupání se mírně podobá tradičnímu obradu křížové cesty. Jen zastavení není tolik a témata, která jsou v promluvách nabízena k zamyšlení, vždy souvisí s rodinou. Pravoslavný kněz, otec Josef, nabízí řadu inspirativních myšlenek o rodinném životě: „Žít v rodině a starat se o ni není vůbec jednoduché. Je to mnohaletá pouť, plná překážek, námahy a hledání, starostí i radostí. To, že to není lehké a že je to často dřina, nám ale dává velkou naději, že to na konci cesty bude dávat smysl...“ Jesenícký katolický děkan, otec Stanislav, směřuje pozornost účastníků do 19. století k příběhu rodiny Vincenze Priessnitze: „Sláva, úspěch, práce a kariéra jsou jen jednou stránkou života, tou viditelnější, rodinné vztahy a atmosféra bývají v pozadí, přesto mají minimálně stejnou váhu a důležitost, ne-li větší.“ Osud rodiny zakladatele lázni a připomenutí doby, kdy se v raném věku umíralo na dnes zcela banální nemoci, vede k mnoha zamyšleným tvářím.

Sourozenský kříž

Sourozenský kříž stál na jižním úbočí Studničního vrchu od roku 1854, později k němu byla vybudována Nassauská stezka. V poválečném období ovšem zanikl, zůstala po něm jen díra v kameni. Obnoven byl roku 2002 místními brontosaurusy, zároveň se dvěma nedalekými prameny. Jenže podmínky a zimy v této nadmořské výšce, ve stínu hlubokých lesů, jsou tvrdé. Po několika letech tento kříž ve spodní části uhnul a zůstala zde opět holá skála. Tak tomu bylo až do roku 2019, kdy místo a jeho historie oslovily jednoho z lázeňských hostů. Ten začal sprádat plány a jejich výsledek nyní stoupá na ramenu nosičů kolem Jižního pramene k prameni Priessnitzovu a dál, pořád výš. Na místo určení, ke skále, do které bude zakotven, zbývá tři čtvrtě kilometru. Kovová konstrukce kříže je příslibem, že vydrží i v náročných podmínkách výrazně déle než jeho předchůdce. Do nerez je vygravírovaný nápis: *Věnováno památce posledního rozloučení Priessnitzových dětí, 2021.*

V lesním chrámu

Oproti skeptickému očekávání nejednoho z přito-

mných probíhá vynášení břemene i v náročnějších úsecích neuvěřitelně hladce. O roli nosiče je mezi přítomnými muži a mladíky obrovský zájem, dalo by se říct, že skoro „rvačka“. Na některé zájemce se ani nedostalo. V některých úsecích jsou nosiči kříže rychlejší než zbytek průvodu, je to až humorné, protože víc než sto kilo není úplně málo. Že by jejich pažím a nohám dodával sílu samotný Studniční vrch?

Ano, kříž pluje lesem vzhůru, řečníci pronášejí hluboké a dojemné proslovy, zpěváci ze sboru nádherně zpívají. I prozářená zářivá okolní příroda je s námi a dodává všemu jakýsi mír a radost a neopakovatelnou atmosféru. V kostele nebo v sále, hudebním nebo přednáškovém, by vše vyznívalo jinak, kouzlo okamžiku nebylo takové. V průvodu jsou lidé všech generací, od malých dětí po četné seniory. A všichni šlapou, pomalu, v klidu, spokojeně, k cíli. Jsou to krásné a naplněné chvíle. Poslední metry jsou pro nosiče nejnáročnější, je potřeba úzkým klikatým chodníkem zdolat skálu s vrcholovou metou. Ale i poslední překážka je bezpečně překonána a chystá se vztyčení a ukotvení nového kříže. Účastníci akce jsou rozprostřeni pod skalou, sbor Florian zpívá slavnostní písně, otec Josef dává jednotlivým účastníkům na čelo požehnání vzácným olejem. Na prostranství u Sourozenského pramene je různě rozprostřeno, mezi stromy stojí, na kamenech sedí a po balvanech šplhají více než dvě stě padesát lidí.

Ze skály nahoře se ozývají radostné výkřiky, následuje potlesk a jástot: „Hurá! Sláva!“

Je hotovo! Sourozenský kříž je obnoven!

Komu vděčíme za obnovu

Stejným chodníkem vzhůru na skálu teď postupně stoupají všichni, kdo přišli, aby si místo i památku prohlédli. Někteří pak pokračují už sami dále, Horní nassauskou stezkou až na Studniční vrch, prodlouží si krásné sobotní odpoledne delším výšlapem. Jiní se vrací zpátky do lázni, ale velká část lidí přijímá pozvání organizátorů a odebírá se k nedaleké chatě Maxovce. Tam je připraveno pohoštění. Každý je osobně uvítán nabídnutím koláčků a nalitím kalíšku vína. U ohně se opékají špekáčky, pod stanem se čepuje pivo a kofola, jídla i pití je zde dost. A aby té sobotní idylky nebylo přespříliš, skrápí přítomné dvě tři krátke dešťové přeháňky.

Toto odpoledne zanechá příjemné vzpomínky a naplňující pocit v duších většiny účastníků. Pro dvě nenápadné postavy je však také úlevou a zdárným ukončením mnohaměsíčního úsilí a dlouhých příprav. Výše zmíněným lázeňským hostem, iniciátorem a sponzorem obnovy této památky je pan Slavoj Čegan z Jižní Moravy. Ten v roce 2020 oslovil s touto myšlenkou grafenberského patriotu Kamila Zuco Zajíčka, který následně celou akci vymyslel a zorganizoval. Včetně ručního vynášení z Jižního svahu (a urputného trvání na něm), kterému mnozí jako dobrému nápadu moc nedůvěřovali.

Tak jako kdysi, sláva a krása míst Studničního vrchu, vzniká a je obnovována za spolupráce hostů z daleka a místních patriotů. Možno symbolicky vidět i v kombinaci ocele a dřeva na Sourozenském kříži.

Velké poděkování patří na závěr oběma těmto pánům, stejně jako všem, kdo se podíleli – za jedno zcela jedinečné odpoledne 11. září 2021, i za další obnovenou lokalitu nahoře nad lázněmi. Ať se rodinná pohoda, porozumění a souměřitelnost rozprostírají v domácnostech na Jesenicku i všude jinde a ať Sourozenský kříž stojí na svém místě co nejdéle!

Jiří Glabazňa

TIP NA VÝLET

Přední vršek a dny osvitů

V této rubrice přinášíme tipy na návštěvu zajímavých míst vzdálených od lázni někdy i několik desítek metrů. Tentokrát jsme se rozhodli připomenout jednu dobře známou a blízkou lokalitu, protože ne každý o ní ví. A ještě méně je těch, kteří ví o nové tradici – dnech osvitů.

Křížový kříž na Předním vršku se nachází mezi městem Jeseník a lázněmi na Grafenberku, jeho původ sahá do první poloviny 19. století. Podle tradice je místem, kam se chodili modlit pacienti Vincenze Priessnitze, aby úspěšně zvládli období krize v rámci vodoléčebných procedur. Na mohyle byl od roku 1846 pro tyto účely nápis *Zbav nás všeho zlého*. V posledních několika letech prochází místo obnovou a zvelebením. Místní patrioti pod vedením Kamila Zajíčka a Tomáše Wadela dávají lokalitě znovu původní význam a smysl. Kříž i tradiční nápis byl obnoven v říjnu 2018, od té doby do okolí přibýly lavičky i výsadba nových stromů, místo dýchá životem i hlubokým klidem.

„Od samotného začátku obnovování Předního vršku jsme přemýšleli o nočním nasvícení kamenné mohyly s křížem. Upustili jsme od nákladného přivedení elektřiny a každodenního svícení, z více důvodů. K přírodní lokalitě se spirituálním významem se úplně nehodí záře reflektorů,“ vysvětluje správce místa Kamil Zuco Zajíček. „Nakonec jsme se rozhodli kříž nasvítit jen v některé dny, a osvětlení hezky zase uklidit. Stačí nám k tomu LED světlo s rozptýleným paprskem a trakční baterie.“

Ke kříži na Předním vršku dojdete po západním ramenu Ripperovy promenády (u Českého pomníku doprava), kde za Sophiiným pramenem odbočíte doprava dolů a po této lesní cestě dojdete až na místo.

Dny osvitů se konají v následujících termínech vždy po setmění:

- 1. ledna - Nový rok
- Velký pátek - Velikonoční neděle (pohyblivé svátky) - vzkříšení Ježíše Krista a symbolicky vzkříšení přírody
- 5. července - Den věrozvěstů Cyrila a Metoděje
- 28. září - Den české státnosti, sv. Václav
- 4. října - narození Vincenze Priessnitze
- 15. října - sv. Hedvika, patronka Slezska
- 2. listopadu - Dušičky - vzpomínka na zemřelé, svátek Všech svatých
- 28. listopadu - úmrtí Vincenze Priessnitze.
- 24. prosince - Štědrý den

O RODINĚ

„My všichni rodinu více nebo méně zrazujeme. První zrada byla v 19. století, kdy muži z venkova odcházeli od rodin za prací do měst. Druhá zrada byla v 20. století zrada žen, které se plně snaží zaměstnat a není tam náležitý prostor pro výchovu dětí. A konečně třetí zrada je ve 21. století zrada dětí, které očištěny digitálním věkem opouštějí rodinu do virtuální reality. Přesto všechno rodina žije a neuvěřitelně stále vstává z mrtvých. Je to zázračná instituce.“

„Může se stát, že je člověk sám a nemá svoji vlastní rodinu. I tak ale není ostrovem, má své blízké či vzdálené příbuzné, přátele i nepřátele, živé i zesulé. Má svoji domácnost, kde jsou třeba četná zvířátka připoutaná vazbami k člověku a domestikovaná k obrazu lidskému. Je mnoho tváří rodiny a domácnosti.“

„Každá rodina má svoji charakteristickou vůni, typologii i poezii. Vyplácí se jí hledat, vytvářet i udržovat, protože je nejpřírozierším rámcem našich životů a zatím nebylo nic lepšího vynalezeno.“

Josef Libor Kratochvíla
(zaznělo na rodinné slavnosti)

JAK ŠEL ČAS V PRIESSNITZOVÝCH LÁZNÍCH

1822 – Vincenz Priessnitz přestavěl svou rodnou chalupu, v novém kamenném domě je také nová místnost s vanami pro vodoléčbu - vzniká tak první vodoléčebný ústav na světě.

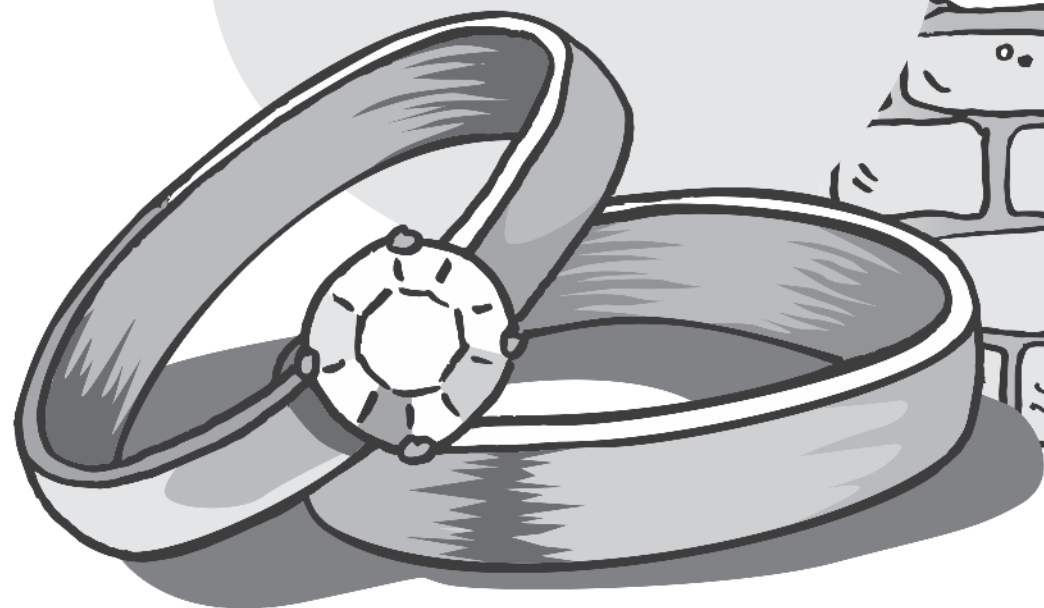

1839 – nejúspěšnější lázeňská sezóna za Priessnitzova života, v seznamu lázeňských hostů je zaznamenáno 1544 osob různých národností, stavu a povolání, mezi nimi sto dvacet lékařů z celé Evropy

1837 – do Priessnitzova vodoléčebného ústavu přijíždí z Vídně komise pod vedením barona von Turkheima, po třídním zkoumání vydává zprávu, že to, co se odehrává na Gräfenberku, je „nový pozoruhodný jev v oblasti medicíny“

1870-90 - rozvoj lázní pokračuje, vůdčími osobnostmi jsou Jan Ripper a Josef Schindler, vznikají tzv. Schindlerovy domy a další velké lázeňské domy (dnešní Bezruč, Wolker, Bílý kříž)

1860 – koná se sňatek Jana Rippera s Priessnitzovou dcerou Marií Annou

1890 – umírá dr. Schindler, vedoucím lékařem lázní se stává dr. Hatschek

1899 – je postavena Jubilejní vila, vzniká také Jubilejní pomník a lázeňská promenáda kolem Kupy „Tato promenáda je jedinečná a pro Grafenberk typická. Jen málo lázní se může pochlubit takto koncipovanou vycházkou alejí.“

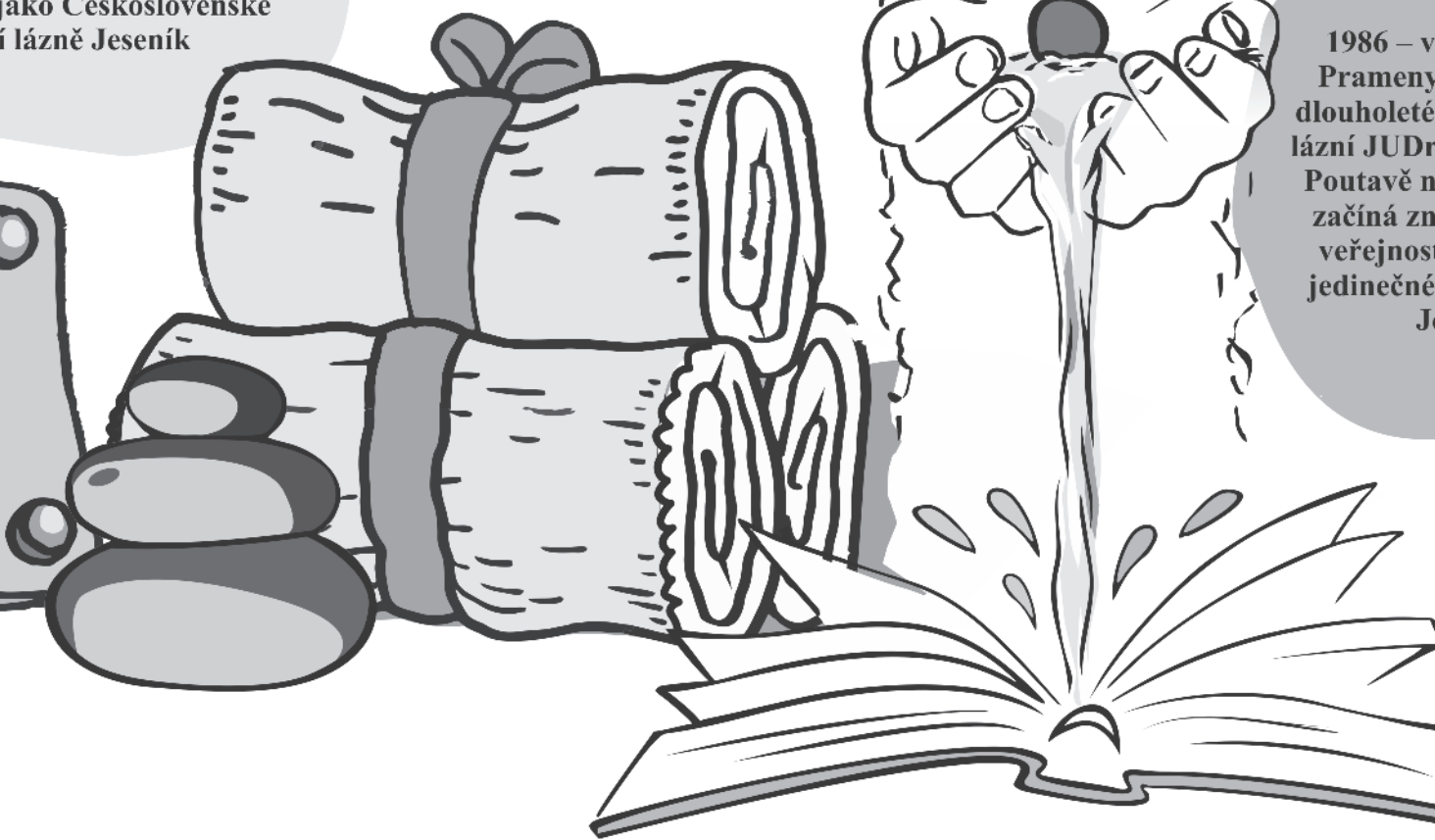
1888 – v lázních pobývá rumunský král Karel I. Hohenzollern a do Frývaldova je z Hanušovic postavena železnice

1948 – lázně jsou znárodněny, část budov se stává majetkem ROH a slouží rekreaci, větší část pokračuje jako Československé státní lázně Jeseník

1. října 1952 nastupuje na pozici lázeňského lékaře MUDr. Kubík, pozdější dlouholetý primář

1947 osada Gräfenberk je přejmenována na Lázně Jeseník, přejmenována je i velká část pramenů

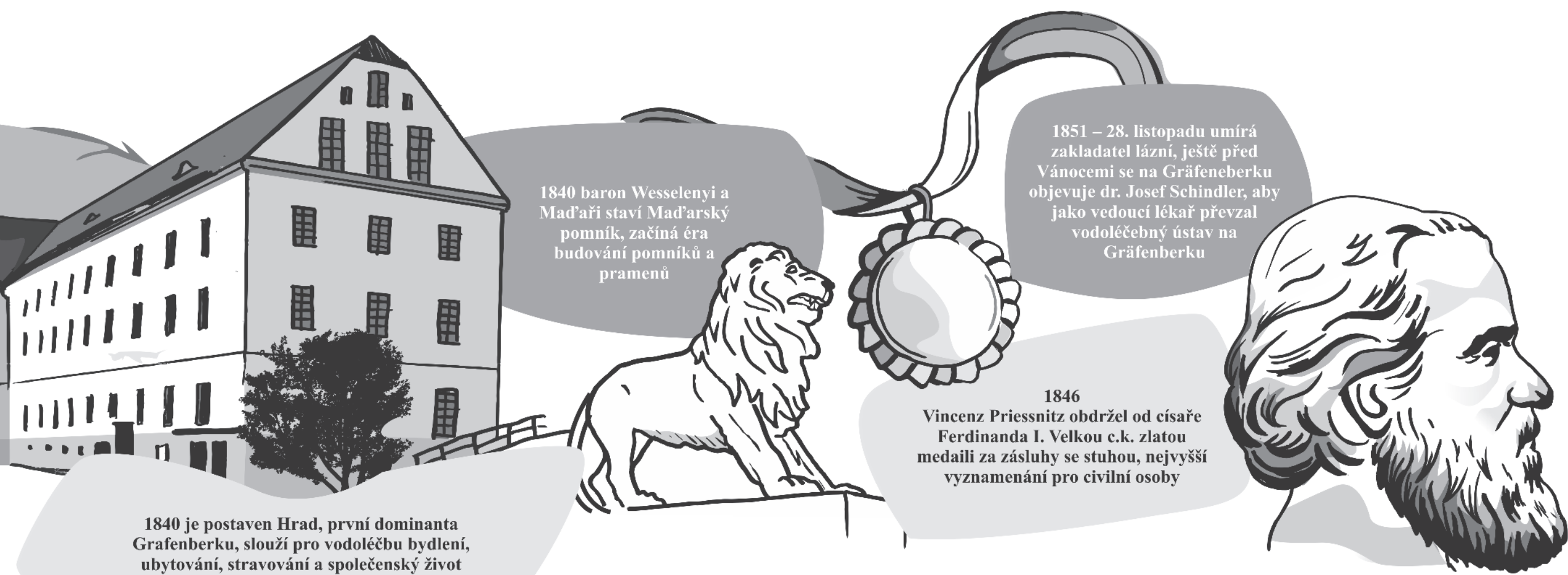

1986 – vychází kniha Prameny živé vody od dlouholetého návštěvníka lázní JUDr. Miloše Kočky. Poutavě napsaný román začíná znovu šířit mezi veřejností povědomí o jedinečné historii Lázní Jeseník

1992 po kupónové privatizaci vzniká akciová společnost Priessnitzovy léčebné lázně

1984 do lázní nastupuje MUDr. Novotný, od roku 2002 do současnosti vedoucí lékař.

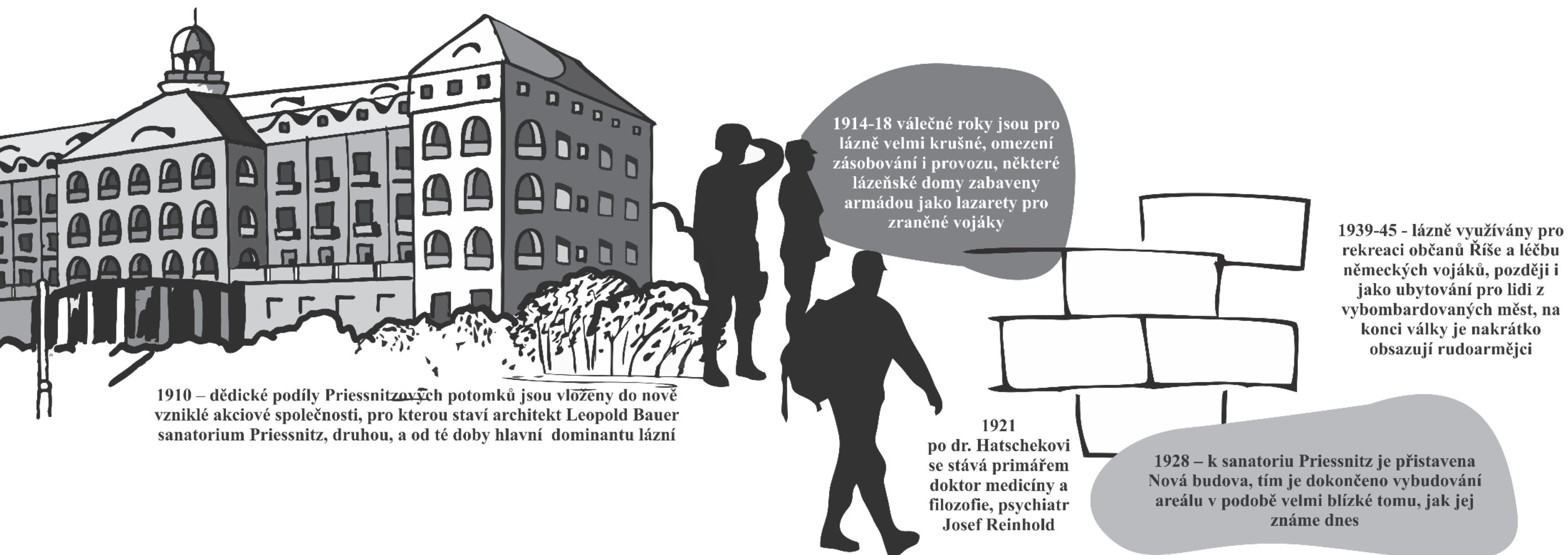

1840 je postaven Hrad, první dominanta Grafenberku, slouží pro vodoléčbu bydlení, ubytování, stravování a společenský život lázeňských hostů

1840 baron Wesselenyi a Maďaři staví Maďarský pomník, začíná éra budování pomníků a pramenů

1851 – 28. listopadu umírá zakladatel lázní, ještě před Vánoce se na Gräfenberku objevuje dr. Josef Schindler, aby jako vedoucí lékař převzal vodoléčebný ústav na Gräfenberku

1846 Vincenz Priessnitz obdržel od císaře Ferdinanda I. Velkou c.k. zlatou medaili za zásluhy se stuhou, nejvyšší vyznamenání pro civilní osoby

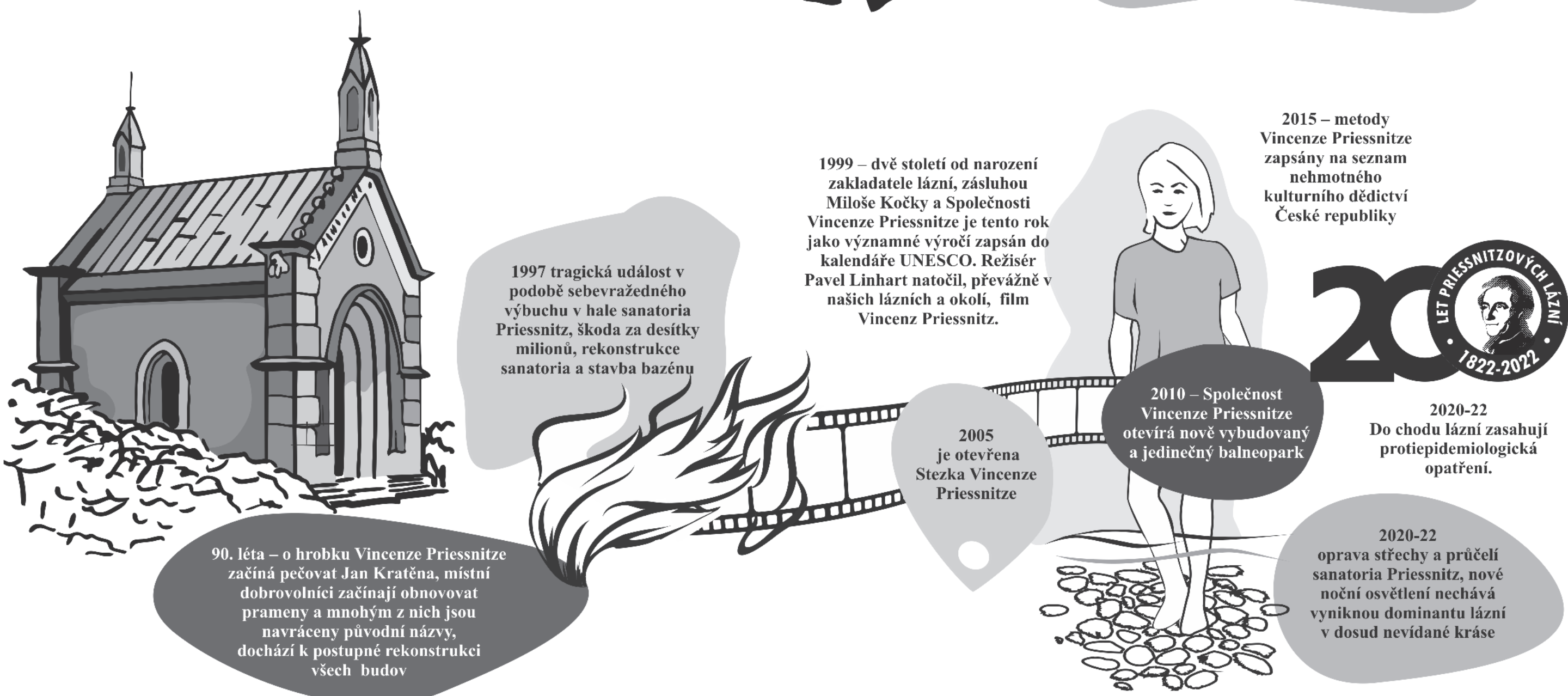
1910 – dědičné podíly Priessnitzových potomků jsou vloženy do nové vzniklé akciové společnosti, pro kterou staví architekt Leopold Bauer sanatorium Priessnitz, druhou, a od té doby hlavní dominantu lázní

1914-18 válečné roky jsou pro lázně velmi krušné, omezení zásobování i provozu, některé lázeňské domy zabaveny armádou jako lazarety pro zraněné vojáky

1939-45 - lázně využívány pro rekreaci občanů Říše a léčbu německých vojáků, později i jako ubytování pro lidi z vybombardovaných měst, na konci války je nakrátko obsazují rudoarmějci

1921 po dr. Hatschekovi se stává primářem doktor medicíny a filozofie, psychiatr Josef Reinhold

1928 – k sanatoriu Priessnitz je přistavena Nová budova, tím je dokončeno vybudování areálu v podobě velmi blízké tomu, jak jej známe dnes

1997 tragická událost v podobě sebevražedného výbuchu v hale sanatoria Priessnitz, škoda za desítky milionů, rekonstrukce sanatoria a stavba bazénu

1999 – dvě století od narození zakladatele lázní, zásluhou Miloše Kočky a Společnosti Vincenze Priessnitze je tento rok jako významné výročí zapsán do kalendáře UNESCO. Režisér Pavel Linhart natočil, převážně v našich lázních a okolí, film Vincenz Priessnitz.

2015 – metody Vincenze Priessnitze zapsány na seznam nehmotného kulturního dědictví České republiky

2005 je otevřena Stezka Vincenze Priessnitze

2010 – Společnost Vincenze Priessnitze otevírá nově vybudovaný a jedinečný balneopark

2020-22 Do chodu lázní zasahují protiepidemiologická opatření.

90. léta – o hrobku Vincenze Priessnitze začíná pečovat Jan Kratěna, místní dobrovolníci začínají obnovovat prameny a mnohým z nich jsou navráceny původní názvy, dochází k postupné rekonstrukci všech budov

2020-22 oprava střechy a průčelí sanatoria Priessnitz, nové noční osvětlení nechává vyniknout dominantu lázní v dosud nevídané kráse

JAK KOLOBŽKY ZLEPŠUJÍ ZDRAVOTNÍ STAV DĚTÍ

Již několik let se děti v našich lázních v rámci klimatoterapie mohou projet na koloběžkách. Jedná se o doplňkovou aktivitu, která je ovšem natolik prospěšná zdraví, že by v budoucnu mohla být zařazena jako samostatná procedura. Pilotní studie, která se zdravotními aspekty koloběhu u dětí zabývá, probíhala v létě 2020 a v létě 2021 v Priessnitzových léčebných lázních v Jeseníku a ve Státních léčebných lázních v Bludově.

„Dětská populace podléhá vlivům virtuálního světa, děti se v domácím prostředí málo pohybují na čerstvém vzduchu. „Naučený“ nedostatek pohybu se u dětí projevuje již nyní mnoha negativními jevy a k dalším problémům může vést v budoucnu. Děti během svého růstu potřebují různorodou pohybovou aktivitu, relativně svižnou, zábavnou, atraktivní, co nejvíce v přírodě, což koloběh v terénu splňuje,“ popisuje současnou situaci dětí doc. MUDr. Dobroslava Jandová z IPVZ a 3LF UK v Praze. „Cílem vědecko-výzkumné práce je objektivní průkaz efektu jízdy koloběhu na zdraví, kondici a pohybové chování dětí. Pokud se podaří vědecky prokázat příznivý vliv koloběhu, bude možné zahájit jednání o zařazení koloběhu do léčebných programů komplexní lázeňské léčebné rehabilitační hrazené péče.“

Autoři studie zkoumali vliv koloběhu celkem u 68

dětí ve věku od 6 do 12 let. Během čtyř týdnů v lázních děti absolvovaly třikrát týdně půlhodinovou koloběhu v areálu lázní pod vedením fyzioterapeutů. Jako kontrolní vzorek výzkumným týmem vyšetřil 14 léčených dětí bez koloběhu. „Sledovali jsme vliv léčby v lázních s přidaným koloběhem na změny váhy, zátěže dolních končetin na dvou vahách, testy statické a dynamické rovnováhy dětí. Vyšetřovali jsme protažení zkrácených svalů a koordinaci pohybů,“ popisuje docentka Jandová. „Prozatímni výsledky ukazují, že oběžní děti vlivem lázeňské léčby s přidaným koloběhem výrazně ubyly na váze, oproti dětem bez koloběhu se zmenšil rozdíl zátěže na dolních končetinách, tedy zlepšila se takzvaná centrace těžiště. Většina dětí lépe udržovala statickou i dynamickou rovnováhu a u řady dětí došlo bez strečinku k protažení zkrácených svalů na dolních končetinách.“

Pilotní studie bude pokračovat výzkumem i se

srovnávacím kontrolním souborem zdravých školních dětí běžné populace.

Doc. MUDr. Dobroslava Jandová

LÁZEŇSKÁ LÉČBA OSOB PO PRODĚLANÉM ONEMOCNĚNÍ SARS-CoV-2

Priessnitzovy léčebné lázně léčily od dubna do června 2021 celkem 138 nemocných s trvalými poruchami dýchání po prodělaném závažném onemocnění SARS-CoV-2. Jednalo se o nemocné po ukončené léčbě v nemocnici, postižené zpravidla oboustranným zápallem plic. Do lázní nemocní přijeli na doporučení lékařů na komplexní lázeňskou léčebnou rehabilitační péči. Standardní doba léčby byla 3 týdny. Jaký byl průběh léčby a jaké byly výsledky?

„Klienti měli při podobné tíži onemocnění stejné procedury. Konkrétně dechovou rehabilitaci v přírodě, individuální dechovou fyzioterapii, inhalace, Priessnitzovu chuži s holemi, koupele a další terapie dle aktuálního klinického nálezu,“ uvádí lázeňský fyzioterapeut Michal Kalina, který s touto novou skupinou pacientů pracoval a monitoroval průběh jejich léčebného procesu.

Vyšetření lékařem bylo u všech nemocných po covidu doplněno o tři testy pro objektivní i subjektivní hodnocení zdravotního stavu.

„První test, kterým jsme sledovali úspěšnost léčby, byl takzvaný dotazník CAT pro sledování subjektivních obtíží. Ten pacienti vyplňovali při příjmu a při propuštění,“ vysvětluje Michal Kalina: Při propuštění klesly číselné hodnoty téměř o polovinu, což je dokladem výrazného úbytku subjektivních potíží nemocných během léčby v lázních.

Druhým testem bylo provedení šestitiminutového testu chuži tzv. 6MWT, kdy se opět porovnávaly

hodnoty při přijetí do lázní a po ukončení léčby.

„Ve srovnání s obvyklou normou našich klientů byly počáteční hodnoty postcovidových pacientů nízké, což je dané omezením kapacity plic, ale i celkovým zhoršením kondice během nemoci. Výsledky při výstupním měření ukazují průměrné zlepšení o 70 metrů, tedy o více než 10 procent. To je velmi dobrý výsledek a svědčí o zlepšení kondice i znovunabytí dechové dostatečnosti,“ upozorňuje Michal Kalina.

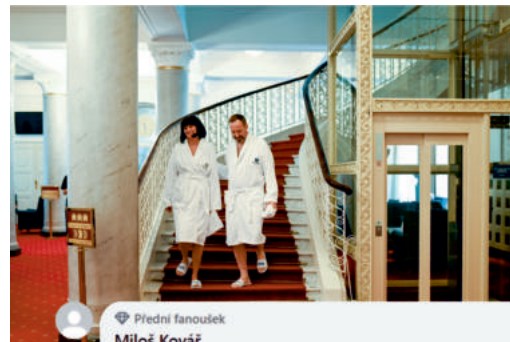
Třetí metodou zjišťování účinku léčby pak bylo měření rozdílů obvodů hrudníku mezi nádechem a výdechem, opět na začátku a na konci léčby.

„Výsledky poukazují na to, že během tří týdnů v lázních došlo ke zvětšení schopnosti hrudního koše více se rozvíjet při dýchání, jakož i ke zlepšení bráničního dýchání. Zvětšení obvodů při výstupním měření dosahovalo proti vstupnímu vyšetření v průměru 2,5 až 3,5 cm, u některých dokonce pacientů 7 až 8 cm,“ uvádí Michal Kalina.

Ze 138 nemocných bylo v sledovaném souboru

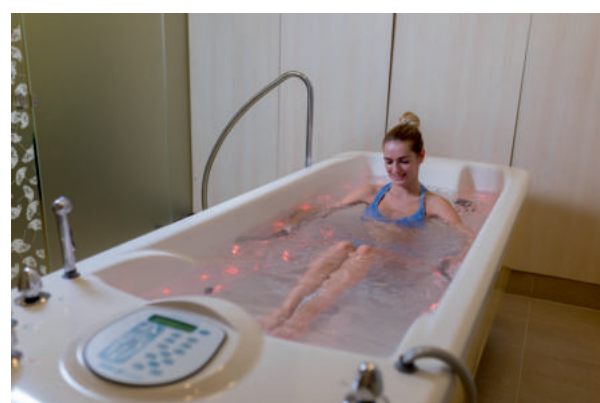
stejný počet 69 mužů a 69 žen, nejmladšímu nemocnému bylo 38 let a nejstaršímu nemocnému bylo 83 let. Výsledky lázeňské léčby osob v Priessnitzových léčebných lázních a.s. v Jeseníku po prodělaném onemocnění SARS-CoV-2 jednoznačně prokazují významný efekt lázeňské léčebné-rehabilitační péče.

JG

Přítelí nemocných
Miloš Kovář
Po těch schodech jsem chodil do 1 patra. Po covidové léčbě. 1 den na tříkrát. Po týdnu léčby na jeden zátek. Doporučuji a děkuji všem kdo se o mě staral.
Super Odpověď Skrytí 11

JODOBROM A JEHO LÉČEBNÝ EFEKT

Koupele jodobromová

Koupele v jodobromové vodě se doporučuje k použití jako preventivní a podpůrný prostředek, který příznivě ovlivňuje látkovou přeměnu, a to především přes štítnou žlázu a žlázy s vnitřní sekrecí.

Jód je především inhalován během pobytu v jódovém prostředí. Jodid obsažený v jódové vodě se kontaktem se vzduchem a světlem částečně oxiduje

na elementární jód, který díky sublimaci vstupuje do organismu zejména dýchacími cestami.

Jodobromová voda má velmi dobrý vliv na urychlení vstřebávání zánětlivých infiltrátů, zpomaluje degenerativní procesy chrupavek a uvolňuje svalové napětí. Koupele v jodobromové vodě má mnohostranné využití: doporučuje se při léčbě onemocnění pohybového ústrojí, stavech po operacích, úrazech, při pomohždění a zlomeninách ve fázi hojení. Dále je koupele vhodná při opotřebení velkých i malých kloubů (při revmatismu, Bechtěrevově chorobě, artróze), při vysokém krevním tlaku, arterioskleróze, při zánětech urologických nebo horních i dolních cest dýchacích. Používá se také při léčbě ženských nemocí a chronických kožních onemocnění (ekzémy, lupénky, bérkových vředů). Nejdůležitějším prvkem jodobromové koupele je jód, bez něhož není možný náš život. Jód působí hydratačně, podporuje zadržení vody, zvyšuje propustnost kapilár a elasticitu vaziva.

V Priessnitzových lázních nabízíme koupele jodobromovou nebo koupele vířivou s jodobromo-

vou solí, kde účinek jodobromu na pohybový aparát je umocněn mechanickým vlivem vířivek ve vaně.

Velmi účinná je i lokální aplikace jódové vody ve formě částečných zábalů.

Priessnitzův jodobromový zábal

Jedná se o kombinaci účinku teplého obkladu a jodobromové soli.

Jodobromová solanka je namazána na část těla a následně překryta teplou rouškou namočenou v jodobromovém roztoku. Kombinace procedur zvyšuje množství, efekt a hloubku průniku jodobromových solí.

Zábal se využívá při bolestech kloubů a svalů, zmírňuje svalové napětí, křeče a otoky kloubů, vede k regeneraci chrupavky. Samozřejmě existují kontraindikace: alergie na jód, virové a bakteriální infekce, kožní defekty v místě aplikace.

Eva Jurčáková

RECEPTY NA ZDRAVÍ OD KLIENTŮ PRO KLIENTY

Během týden Vincenze Priessnitze jsme oslovili naše klienty, zda by nám mohli napsat svůj recept na zdraví.

A my jsme se rozhodli, že se s vámi podělíme o jejich tipy na zdraví.

Mezi naprosto nejběžnější a nejčastější rady patří pohyb. Ať už na čerstvém vzduchu, nebo jakékoliv cvičení či otužování, a ve spojení se zdravou stravou.

Podle paní Chalupské je nejdůležitější genetika. Dále ticho, dobrá mysl a slunce. Pít čistou vodu, udržovat střídmost v jídlu a ignorovat současnou konzumní společnost.

Spoustu klientů ovlivňuje tato nelehká „doba covidová“. Paní Pabelová doporučuje nevidět všechno černě, ale myslet na lepší časy a radovat se z maličkostí. S tím souvisí samozřejmě kopa dobré

nálady a spousta dobrých přátel. Důležité je také brát život s humorem a dívat se na svět s nadhledem a úsměvem. Mít se rád. Vyčistit si hlavu, nestresovat se, potom půjde všechno lépe.

Měli bychom následovat vše, co nám dělá radost, a měli bychom se naučit vyjadřovat své emoce.

Paní Chvostová vám doporučuje dát si každé ráno, na lačno, půl hodiny před snídaní lžičku bodláčkového oleje. Jiní doporučují zdravou česnečku a také česnekovou vodu (česnek, voda – macerovat a užívat po kapkách).

Samozřejmě bychom měli vynechat alkohol a chodit co nejvíce do přírody.

Pan Martin S. doporučuje při pobytu v lázních často chodit do vyšších partií Studničního vrchu, kde jsou silnější „energie“ napomáhající uzdravení těla i duše.

A podle jednoho z našich stálých klientů vám rozhodně pomůže a nastartuje nový život k lepšímu zítřku měsíční pobyt v našich léčebných lázních. Tento pán si přál zůstat v anonymitě, ale vzkazuje, že rozhodně ví, o čem mluví

TIP NA VÝLET

Rejvíz

Mezi městy Jeseník, Zlaté Hory a Vrbno na náhorní rovině v nadmořské výšce 760 – 800 metrů leží osada s romantickým názvem Rejvíz. Ze tří stran je obklopená horami, jen ze severu je otevřená do polských rovin.

Původní jméno Rejvízu Reiche Wiesen značí bohaté louky, které se svažují v řadě za sebou k jihu. Jméno je starší než obec samotná, což je uvedeno v knižecí mapě z roku 1736. Ale historie nabízí i pojmenování Königsmahl, což značí královský oběd. V tomto prostoru se totiž setkali polský král Vladislav Zikmund s arcivévodou Karlem Rakouským, který byl úřadujícím vratislavským biskupem, aby ustanovili prince Karla Ferdinanda novým nástupcem vratislavského biskupa. Na území dnešního Rejvízu mimo toho lovili a jak naznačuje zmíněné jméno, také obědvali.

Založení osady se datuje do roku 1768, kdy byl na Starém Rejvízu postaven první dům. Další byl postaven ve stejném roce a sloužil jako hostinec a mezistaneček na obchodní cestě z rakouských solných dolů dále do Evropy. Na začátku 19. století byla postavena škola, kostel a mnoho nových budov. S rozvojem turistiky se pak rozvíjel i Rejvíz. Z této doby pocházejí například známé budovy, jako je Noskova chata, chata u Tetřívka, nebo chata Svoboda. O popularitu první jmenované se postarala rodina bratrů Braunerových, kteří sem přišli z Frývaldova, dnešního Jeseníku. Byla řezbářsky velmi zručná a proslavila Rejvíz svým uměním široko daleko. V malé vinárně jsou dodnes obdivované vyřezávané židle s karikaturami tehdejších rejvízských občanů, s úsměvem na tvářích. Nezástalo jen u židli, najdeme tu i další jejich krásná díla. Toto malé muzeum naivního umění je chráněnou památkou ČR. Tradice řezbářské kultury sahá i do dnešní doby. Byl to mistr řezbář Tomáš Cidlík, který je autorem vyřezávaných židli v restaurační místnosti.

V okolí osady Rejvíz leží stejnojmenná Národní přírodní rezervace Rejvíz. Unikátnost jejího přírodní bohatství je dána její geologickou minulostí a čistotou ovzduší. Jejím jádrem je rašelinná pánev z doby poledové. Vznikla před sedmi tisíci lety a její vývoj stále pokračuje. Celková její hmota je 2,5 milionu krychlových metrů. Naměřená mocnost této pánve je uváděna od 330 cm u Malého mechového jezírka do 660 cm u Velkého mechového jezírka.

Návštěvnícky nejvíce obdivovaným místem Rejvízu je Velké mechové jezírko, k němuž dojdeme po dřevěném haťovém chodníku z naimpregnovaných smrkových fošen. Jeho historie je psaná od r. 1905, zásluhou RNDr R. Fahla a RNDr M. Puchmeirové, kteří na Rejvízu prováděli průzkum zdejší přírody. V rejvízské náhorní rovině je bohatá flóra a fauna. Roste zde alpská vegetace rašeliništního rázu. 451 ha je od roku 1870 uměle zalesněno borovicí blatnou. Tato borovice dosahuje výšky necelých 15 metrů a stáří 150 let. Na zdejších blatěch se jí daří a v okolí jezírka vytlačuje do pozadí smrkový porost.

Z rostlinné říše zde najdeme řadu zajímavých rostlin: rojovník bahenní, klikvu, kýchavici Labelovu nebo masožravou rosnatku okrouhlolistou. V těsné blízkosti jezírka roste suchopýr úzkolistý s lidovým názvem bludička bahenní. Rejvízská rašeliniště hojně pokrývají mechové porosty, které mají vysokou schopnost vázat na sebe srážkovou vodu a tím zpomalovat její odtok.

Nadmořskou výškou a tepelným stínem patří Rejvíz mezi nejstudenější místa ČR. Průměrná roční teplota je 5,3 °C, zima trvá celé čtyři a půl měsíce. Jak je celé území chladné, tak je současně bohaté na srážky, roční úhrn dosahuje kolem 1200 mm. NPR Rejvíz se svými klimatickými podmínkami nijak neliší od nejsevernějších oblastí Evropy, které umožňují rozsáhlým rašeliništím rozsáhlý vývoj.

Z význačných druhů živočichů se zde vyskytují například šídla rašelinná, která pochází až z doby ledové, skokan rašelinný nebo žlutásek borůvkový.

Bez ochrany člověkem by toto vzácné území v dnešní podobě dávno neexistovalo a záleží na každém návštěvníkovi, v jakém stavu tuto pohádkově krásnou krajinu uchová pro další generace.

Jan Kratochvíl

BRUSLENÍ NOVĚ DOLE VE MĚSTĚ ZA „EMKEM“

Po mnoho let mohli návštěvníci našich lázní v zimních měsících využívat kluziště přímo v areálu, v prostoru tenisových kurtů. Zastarávající chladicí technika a teplejší zimní počasí však v poslední době tuto oblíbenou kratochvíli více a více komplikovaly i prodražovaly. Vyřešení každoročního složitého rozhodování nakonec přinesla investice Města Jeseník a vybudování zcela nové ledové plochy na ulici Dukelská. Multifunkční hřiště s ledovou plochou v sousedství sportovní haly je v provozu od 6. prosince 2021.

„Zatímco v zimě bude sportoviště sloužit jako kluziště, v létě si na něm přichozí zahrájí basket, florbal, volejbal a další míčové sporty. Návštěvníkům se poprvé otevřelo v pondělí 6. prosince v 16.30. Kluziště bylo konce roku 2021 otevřeno ve zkušebním provozu se vstupným zdarma. Věřím, že sportoviště se stane dalším oblíbeným místem návštěvníků tak, jak se tomu stalo u skateparku nebo sportovní haly,“ uvedla starostka města Jeseník Zdeňka Blišťanová. Multifunkční hřiště s ledovou plochou doplňuje další sportoviště v této části města, konkrétně městskou sportovní halu, fotbalová hřiště a městské koupaliště s wellness. Díky tomuto umístění je také dobře dostupné, v jeho blízkosti se nachází parkoviště i cyklostezka. Pro klienty lázní je ledová plocha vzdálena pouhých 15 minut cesty autobusem, vystoupit se dá nedaleko něj na zastávce Jeseník, u rybníčku.

Veřejné bruslení probíhá každý den v devadesátiminutových časových blocích:
9:00 - 10:30 | 11:00 - 12:30 | 14:00 - 15:30 | 16:00 - 17:30 | 18:00 - 19:30 | 20:00 - 21:30

Vstupné na 1,5 hod. je stanoveno ve výši:

- Děti do 130 cm výšky - 30 Kč
- Nebruslíci doprovod dítěte do 130 cm - 20 Kč
- Dospělí a děti nad 130 cm výšky - 70 Kč

Rezervace na www.sportovistejesenik.cz

Ve vstupní pokladně je možné si zapůjčit brusle. Cena půjčovního je 50,- Kč.

Jeseník
město v srdci přírody

Olomoucký kraj

POMOC PRO MALÉHO MÍŠU

V pátek 3. září 2021 proběhl v areálu policie v Jeseníku Den bezpečnosti, kde se uskutečnilo také předání finanční pomoci pro malého Míšu, který hned po narození utrpěl silné krvácení do mozku a v důsledku dětské mozkové obrny ochrнул na levou polovinu těla. Sbírkou Pomáhejme, když můžeme každoročně pořádají Priessnitzovy léčebné lázně a. s. společně s Kontem Bariéry a Policií ČR.

Cílem sbírky bylo získat prostředky potřebné k zakoupení přístroje na domácí rehabilitaci, prostředky na speciální neurorehabilitační léčebný program a případně také na tolik potřebné kompenzační pomůcky pro zlepšení efektu rehabilitace. Za finanční dary do sbírky děkujeme policistům a občanským zaměstnancům územního odboru Policie ČR Jeseník, společnosti Priessnitzovy léčebné lázně a jejich zaměstnancům, obci Česká Ves a jejím zaměstnancům a radním, společnosti UNISTAV, Městu Jeseník, Střední průmyslové škole Jeseník, panu senátorovi Miroslavu Adámkovi, Hasičskému záchrannému sboru – územní odbor Jeseník, zaměstnancům

Vojenské lázeňské léčebny Jeseník a dalším drobným dárcům.

„V říjnu 2020 jsme byli poprvé na čtyřtýdenním neurorehabilitačním programu v Klimkovcích. Už po pár dnech v lázních byly vidět pokroky. I proto dostal na konci pobytu doporučení od všech fyzioterapeutů, aby pobyt za půl roku zase zopakoval,“ líčí Míšova maminka. V březnu odjela s chlapečkem na další pobyt a hned to bylo zase znát. Míša ušel pár krůčků s oporou a dokonce i bez opory!

Na účtu konta Bariéry s názvem Neurorehabilitace

pro Míšu bylo nakonec vybráno něco málo přes cílovou částku potřebnou na rehabilitaci a zdravotní pomůcky.

„Aby jednou chodil úplně sám, k tomu vede ještě dlouhá cesta plná dřiny. A i když nikdy nebude chodit jako jeho vrstevníci, nevzdáváme se! Doma pravidelně protahujeme, trénujeme jemnou motoriku levé ruky, kterou používá spíš jen jako oporu. Trénujeme také chůzi a na balanční podložce zlepšujeme stabilitu,“ vypočítává maminka, co všechno musí rodina zvládnout. A dodává: „Vám všem, kdo jste se rozhodli jakkoliv pomoci, moc děkujeme.“

JG

ADVENTURE GOLF JE TU PRO VÁS

V loňském roce jste v našem lázeňském parku her mohli zaznamenat veliké změny. O prázdninách jsme zde pro vás otevřeli „první etapu“ ADVENTURE GOLFU. Na dva měsíce bylo v provozu 12 z 18 jamek této nové sportovní aktivity, od jara 2022 pak bude v provozu už kompletních 18 jamek.

„Priessnitzovy léčebné lázně se nachází v unikátním horském prostředí, které jednoznačně vybízí k pobytu v přírodě. Disponují přirozeným turistickým potenciálem, jež zahrnuje prameny, přírodu, příznivé horské klima, atraktivní výhledy, turistické trasy a cyklotrasy. Také nové adventure golfové hřiště jde s tímto prostředím ruku v ruce, o čemž svědčí i ohlasy a zájem návštěvníků v loňském srpnu a září“, uvádí vedoucí volnočasových aktivit PLL Kateřina Galušková. „Nyní máme za sebou i druhou část projektu a s příchodem teplého jarního počasí začne být areál k dispozici návštěvníkům.“

Cílem projektu „Bavíme se hrou – Adventure pro celou rodinu“ bylo vybudování relaxačně-pohybového areálu pro rodiny s dětmi, seniory,

návštěvníky regionu, cyklisty a turisty všech věkových kategorií. Projekt byl zaměřen na vybudování šesti jamkových hřišť, vytvořeného betonovými deskami, kopírujícími členitý terén, na které byla položena umělá tráva a další stavební materiály jako klády či kameny. Jednotlivé jamky celého hřiště (celkem 18) na sebe plynule navazují a jsou propojeny kamennou dlažbou.

Areál, na který navazuje i blízký Balneopark, nabízí návštěvníkům také občerstvení, je možné si zde zakoupit chlazené nápoje a nanuky. V areálu je možnost dojít si na WC. V zázemí „parku her“ je maminkám s malými dětmi k dispozici i rodinný kout s přebalovacím pultem a ostatními potřebami. Ve stejných prostorách je také umístěna půjčovna kol a koloběžek, nabíjecí stanice pro elektrokolá.

„Využijte možností, které areál nabízí, dopřejte si přirozený pohyb na čerstvém vzduchu, hry, zábavu, objevování, výzvu, adrenalin i odpočinek v horském prostředí. Těšíme se, až nás na jaře za pěkného počasí navštívíte a přijdete si zahrát,“ uzavírá Kateřina Galušková.

Na realizaci projektu finančně přispěl Olomoucký kraj

JG

Olomoucký kraj

JAK JSME ZMOKLI S VÍLOU

Víla Ozdrava je tak trochu záhadnou návštěvníci i majitelkou jedné podstatné části lázeňského areálu. Háje, který nese její jméno. O její podobě uvádí Zápiskník Hejkala Zurčaly následující: „Vidět ji v lidském vzezření je vzácnost. Nejraději na sebe bere podobu oblaků, kdy může na nebi vytvářet různé fantazie. Taký umí víchr, dešť i bouřku, když je potřeba.“ Poslechněte, jak jsme se jednoho večera s vílou setkali my.

Je úterý 7. září 2021, před sedmou hodinou večerní. V Jeseníku i celé střední Evropě panuje slunečný, pozdně-letní týden, vše se koupe v záři paprsků a optimismu. Na přání jedné maminky se právě dnes koná večerní procházka Hájem víly Ozdravy, určená dětem, s lucerničkami. Jak bývá zvykem, účastníků přišlo více, než je kapacita akce. S ratolestmi totiž dorazili i rodiče, kteří nevzáli na vědomí informaci, že akce už je zaplněná. Upozorňují je, že lucerniček je omezený počet. Prý to nevádí, mávají na mě elektrickými svítilnami a jejich děti se viditelně těší ze všech nejvíc.

Jsem ze situace trochu rozmrzelý, jde přeci hlavně o atmosféru procházky a te vysoké počty nespědí. Následuje rozdávání lucerniček, vysvětlování, co dělat, aby se děti nespálily a světylko jim cestou nezhaslo. Je to pěkný mumraj a trochu chaos, a co

je nejzvláštnější, nad Jižním svahem jde vidět blížící se oblačnost. „To je nějaké divné! Celý týden má být hezky, bez deště,“ všimají si i někteří rodiče.

„To jsem to teda trefil s počasím,“ říká si ještě rozmrzeleji, když vyrazíme k Háji a s námi se k zemi snáší sem tam první kapky.

„Hmm, jestli začne pršet, až vyjdeme, a přestane na konci, tak je jasné, že ten dešť s náma souvisí,“ přemítám nahlas a myslím na vílu Ozdravu.

U informatoria začíná lít jako z konve, ale překvapivě mně to zlepšuje náladu. Dosud hlučná a neukázněná skupina se výrazně ztiší a zkroutí. Polovina účastníků přemýšlí, zda dál pokračovat a někteří se opravdu raději vracejí na hotel. Je nás tak akorát...

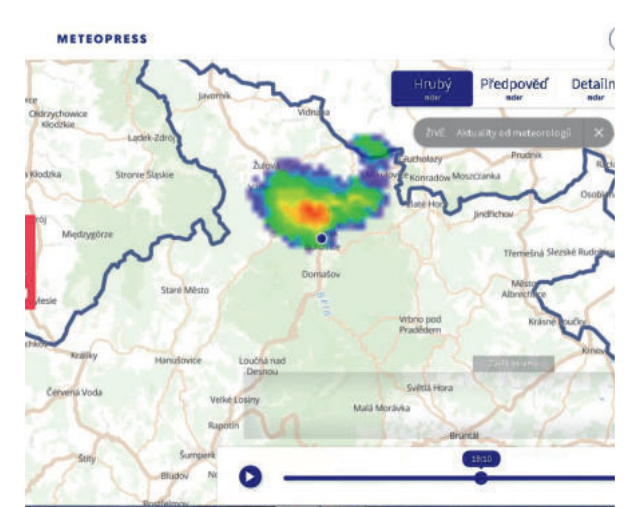
Pokračujeme do lesa, vyprávím dětem o různých podobách víly a o tom, že dnes nás zřejmě přišla navštívit jako večerní liják. O tom, co nás lidi může naučit a co se od ní kdysi naučil pan Priessnitz.

Děti se diví, že dnes je vše obráceně. Dospělí je totiž téměř vždy přesvědčují spíše o neexistenci těchto stvoření z pohádek. Část lucerniček v poryvech větru zhasíná a je nutno je znovu zažehnout.

U labyrintu se nad námi vyjasňuje a z nebe prší už jen pár kapek. A když vycházíme u jezírka, je po dešti, mrak mizí směrem na východ.

Jsem zmoklí, ale vycházka se vydařila. Když se ptám dětí, kdo z nich si myslí, že víla doopravdy existuje, všechny ruce jdou nahoru. A tak to má být. Večer koukám na meteopress.cz a prohlížím si tu zvláštní oblačnost. Byla to všechno jen náhoda?

Jiří Glabazha

PŘEDSTAVUJEME
NAŠE ZAMĚSTNANCE

Jana Horčíčková

Paní Jana pracuje v lázeňské kuchyni neuvěřitelných čtyřicet let, vlastně celý svůj profesní život. Pochází ze Slovenska, v Jeseníku nastoupila jako maturantka, zamilovala se tady a provdala. Dříve pracovala v kuchyni/jídelně na Bezručí, nyní je už dvanáctým rokem vedoucí kuchyně v LD Priessnitz.

Co je náplní Vaší práce?

V rámci lázeňského gastroprovozu se starám o přípravu rautové stravy pro hotelové hosty. Ráda také pracuji na zajišťování komerčních akcí, jako jsou například svatby, plesy nebo kongresy.

Máte z kontaktu s lázeňskými hosty v paměti nějakou výraznou osobnost nebo událost?

V lázních pracuji čtyřicet let a za tu dobu se zde vystřídalo mnoho slavných osobností a politiků. Před časem jsem připravovala menu pro našeho prezidenta Miloše Zemana a jeho doprovod. Dále například pro ministra Adama Vojtěcha nebo premiéra Andreje Babiše. Když zde byl naposledy pan Felix Slovák, přišel nám do kuchyně pochválit svičkovou, že si na ní opravdu pochutnal.

Dá se říct, co máte na své práci nejraději?

Užívám si toho, že pracuji v čistém prostředí v samotném srdci lázní - v moderně zařízené a vybavené kuchyni s dobrým pracovním kolektivem. Moje práce mě baví.

Jak se změnila práce v lázeňské kuchyni ve srovnání s dobou, kdy jste v ní začínala?

Některé věci jsou pořád stejné, něco je úplně jiné. Když jsem nastupovala, bylo vše fyzicky náročnější. Tahali jsme těžké hrnce, pekáče, polévka se vařila ve velkém kotli. Bylo nás na to ale více. Dnes nám pomáhají konvektomaty a řada dalších moderních kuchyňských přístrojů, vybavení je nesrovnatelné s tím, co jsme měli v kuchyni tehdy. Také je dnes velký výběr dodavatelů, surovin, dá se vařit pestřeji a nápaditěji. Klienti jsou náročnější a vybíravější, ale umí nás také pochválit a vyjádřit svou spokojenost.

Jak relaxujete?

Pokaždé, když mám volno (a nejen tehdy) ráda provozuji nordic walking. Nejraději mám dlouhé okruhy naší krásnou a členitou krajinou na čerstvém vzduchu. Také ráda relaxuji se svými třemi vnoučaty, které mně dají někdy pořádně zabrat. Ale tak to má být :-)

Jak byste se charakterizovala?

Myslím, že jsem pracovitá, ráda poznávám nové lidi, baví mě učit se novým věcem a užívám si plnými doušky života se vším, co nabízí.

Co Vám v poslední době udělalo radost?

Největší radost mi dělá, jak jsem již zmiňovala, moje rodina. Jsem na ni velmi pyšná. Také mám ráda, když klientům chutná a odvděčí se prázdným talířem nebo případně osobním poděkováním.

Co Vás naopak může naštvat, v práci a mimo práci?

Nejvíce mi vadí, že si lidé kolem nedokáží vážit maličkostí a někdy ani jeden druhého.

Bez čeho byste se v životě neobešla?

Bez své rodiny a práce.

Máte své životní krédo nebo citát?

Nejraději mám: „Když nemůžeš, tak přidej!“

Co byste vzkázala čtenářům Lázeňských pramenů na závěr?

Čtenářům a klientům bych popřála vše nejlepší do nového roku, hlavně zdraví a životní i pracovní pohodu. Dále aby se zde v našich krásných lázních cítili co nejpříjemněji a vždy si k nám našli cestu zpět.

TŘICET LET SPOLEČNOSTI
PRIESSNITZOVY LÉČEBNÉ LÁZNĚ A.S.

V letošním roce slavíme jedno velké jubileum, dvousetleté, a jedno malé, třicetileté. 27. dubna 2022 uplynou tři desetiletí od ustavení akciové společnosti, která provozuje a rozvíjí lázně v jejich novodobé éře.

Přestože tento milník není zdaleka tak důležitý a historický jako události z roku 1822, dovolujeme si jej připomenout dvěma zajímavými údaji. Priessnitzovy lázně a.s. od jejich vzniku řídilo celkem osm generálních ředitelů. Tím prvním byl Karel Mičánek, nejdéle sloužícím je dosavadní ředitel Roman Provazník. MUDr. Jiří Staňa, který vedl lázně v roce 2005, již není mezi námi, zemřel v roce 2018.

Mezi zaměstnanci najdeme celkem 18 mužů a žen, kteří pracovali pro lázně nepřetržitě po celých těchto třicet let. A někteří i déle – služebně nejstarším je fyzioterapeut Jiří Pavelka, který na své pozici pomáhá klientům od 1. září 1977! V kuchyni vaří paní Jana Horčíčková a pan

Vladimír Kašpar od roku 1980 a paní Věra Chovanová od roku 1982. Pátým služebně nejstarším zaměstnancem je MUDr. Sylva Opletalová, která nastoupila v roce 1983.

Zvládnout každodenní provoz lázní s několika stovkami lůžek není vůbec jednoduché. A dělat to tak, aby se všichni návštěvníci u nás cítili dobře a byli spokojeni, to bývá někdy téměř nemožné. Poděkování za těch třicet let patří kromě výše zmíněných všem, kdo k tomu svou práci přispěli a přispívají – v kancelářích i v provozech, při údržbě i úklidu, v ordinacích, masérnách, vanách i na procházkách s holemi, výčet by byl dlouhý... Ať se nám všem a lázním daří i v letech příštích!

JG

STŘECHA OPRAVENA, POKRAČUJEME FASÁDOU

V roce 2021 pokračovala a byla dokončena oprava střechy sanatoria Priessnitz. Po první etapě, kdy bylo opraveno i průčelí Hlavní budovy včetně fasády, došlo na jaře na severní polovinu střechy tamtéž a na podzim pak na střechu Nové budovy. Ještě před začátkem jara 2022 budou práce pokračovat, na řadu přijde fasáda na severní straně Hlavní budovy.

V roce 2021 byla nejprve dokončena oprava zbývající severovýchodní části střechy sanatoria Priessnitz na Hlavní budově, tzv. druhá etapa. Práce probíhaly v termínu od 18. února do 21. června. V průběhu léta 2021 se pak vedení lázní rozhodlo pokračovat v opravě střechy i na Nové budově.

„Důvodem byl stále se zhoršující technický stav zejména střešního pláště, kdy docházelo opakovaně k zatékání do střešní konstrukce a degradaci střešního pláště i nosných prvků konstrukce krovu, a také i konstrukcí a vybavení místností půdní vestavby,“ vysvětluje technický ředitel lázní Roman Illek.

„Jednalo se postupně o demontáž původní eternitové krytiny a původních pozinkovaných klempířských výrobků, o výměnu poškozených částí bednění střešního záklopu, poté o sanaci poškozených konstrukčních prvků krovu jejich ošetřením a částečnou výměnou, a konečně o provedení nového střešního pláště z černošedé krytiny Capacco o velikosti 400 x 400 x 5,7 mm na opravený plný záklop plus klempířské konstrukce z lakovaného plechu v odstínu antracit.“

„Vlastní stavební práce probíhaly za přísných bezpečnostních opatření, jejichž součástí bylo lešení kolem budovy včetně záchytných bezpečnostních sítí v horním pochozím patře

lešení. Celkové náklady na opravu střech obou budov sanatoria Priessnitz jako celku přesáhly částku 1,5 mil. Kč bez DPH.

„Generálním dodavatelem stavby byla stavební firma REKONS – stavební s.r.o. z Jeseníku, které za kvalitně odvedou práci a splnění termínu realizace patří poděkování,“ doplňuje Roman Illek.

Tato třetí etapa opravy střechy byla prováděna v termínu od 25. srpna do 15. listopadu 2021. Staváři se vrátí na sanatorium Priessnitz od 28. února, kdy začne druhá etapa opravy fasády Hlavní budovy sanatoria Priessnitz. Dokončení je plánováno do 20. června 2022.

JG

NENÁPADNÁ KRÁSA REPASOVANÉ MŘÍŽE

Lázeňský areál je rozlehlý a tvoří jej celá řada různých zákoutí, staveb, prostranství, stromů, architektury i krajiny. K jeho působivosti přispívají i desítky a stovky různých detailů vytvořených přírodou nebo rukama šikovných lidí - umělců, řemeslníků, zahradnic. Jednoho nenápadného, ale zásadního vylepšení se nedávno dočkal i vstup do kaple, která se nachází nad hrobkou zakladatele lázní. Stalo se tak zásluhou místního patriota Pavla Perutky.

Samotná novogotická stavba z roku 1853 se poklidně tyčí nad okruhem Ripperovy promenády a je jedním ze skvostů jak lázní, tak i celého širšího regionu. Skvělé umělecké a řemeslné práce, provedené s poctivými starým fortelem, je na ní nepočítané. A od 90. let 20. století jí bylo postupně Janem Kratěnou a lázněmi navržena i důstojnost a pravidelná údržba.

Přesto je i v tomto historickém místě stále co vylepšovat. V červnu 2021 se dočkala zkrášlení kovaná mříž, která chrání vstup do kaple, zasvěcené Nanebevzetí Panny Marie. Na začátku této akce byla právě všímavost a smysl pro detail místního stavitele Pavla Perutky.

„Dveře do kaple jsou samy o sobě nádherné a vyrobené s velkým fortelem. Už dlouho jsem dupal nad tím, že mříž, která je chrání, je bohužel

zároveň z nemalé části zakrývá a nenechává tento fortel vyniknout. Proto jsem se rozhodl to změnit a nabídl lázním, že to i sponzorsky zajistím. Vybrali jsme společně s kovářem vhodný motiv a velká část dvoukřídlé mříže byla poté překována do nové podoby, která je nejen hezčí a vzdušnější, ale hlavně nebrání očím kolemjdoucích v pohledu na dveře,“ vysvětluje Pavel Perutka. „S výsledkem jsem příjemně spokojen, a i když jde o drobnou úpravu, věřím, že ji ocení i lázeňští hosté. Těší mě, že lidé k počtu Vincenze Priessnitze dávají květiny do ornamentů mříže.“

Pavlu Perutkovi patří velké poděkování za tuto iniciativu, jakož i dlouhodobou dobrou spolupráci včetně řady dalších počinů, které přispěly k vylepšení našeho lázeňského areálu.

JG

PRAMENY A DROBNÉ PAMÁTKY – NAŠE POUTO S MINULOSTÍ

Města a obce mají ve své gesci velké množství agend, o které se starají. Drobné památky nepotřebují tak velké investice jako sportovní haly, bazény či opravy silnic, ale to rozhodně neznamená, že nejsou důležité. Jejich význam totiž musíme hledat jinde. Jsou mementem dob minulých, které se ukrývají v našem nitru. Jsou mostem mezi generacemi minulými a budoucími.

Jesenicko patří mezi regiony, ve kterých po válce došlo k výměně převážně části obyvatel. Byly tak zpřetrhány dlouhodobé vazby obyvatel s krajinou, s lidmi odešly také jejich zvyky, tradice či zkušenosti. Noví obyvatelé postupně zapouštějí kořeny a budují svůj vztah k regionu. Kromě nádherné krajiny, ke které máme na Jesenicku velmi silný vztah, nás k historii váže jeden pozůstatek lidské činnosti dob minulých – desítky drobných památek a pramenů. Ty odkazují na lidské osudy, významné osobnosti a události, které ovlivňovaly a utvářely tento region. Velká část z nich je věnována velikánovi Vincenzi Priessnitzovi, ale také dalším místním osobnostem. Význam mnoha z nich ale dosahuje formátu evropského. Jedním z těch je příběh rumunského krále Karla I., který se v roce 1888 léčil na Gräfenberku a poté nechal z vděčnosti za uzdravení vystavět pramen dnes nesoucí jméno Rumunský. Mezi další významné osobnosti patří císařovna Sisi, které místní vystavěli Alžbětin pramen jako výraz díků za založení první nemocnice ve městě. Při stavbě pramenů se ale odrazily také dějinné události, jako třeba revoluční rok 1848 a myšlenky té doby (pramen Pokroku, Přátelství či Svornosti) nebo také vzestup národního citění, který se promítl v nevysovené soutěži národů o nejlepší pomník věnovaný památce V. Priessnitze (Anglický,

Francouzský, Pruský aj.).

Toto bohatství nám může leckdo závidět, a i město Jeseník považuje drobné památky za důležitou součást našeho města a nechce, aby zůstaly na okraji zájmu. Před několika lety si město nechalo zpracovat pasport památek, které má ve správě, a každý rok jednu z nich opraví. Podařilo se tak opravit a na náměstí navrátit sochu sv. Jana Nepomuckého, zrenovovat pramen Mločí, Knoppův a Editin. Poslední opravenou památkou byl Wesselényiho pramen na ulici O. Březiny, který je nejstarším pramenem ve městě. Zde obnova probíhala ve dvou etapách. V roce 2020 byl opraven samotný pramen, který znovu zdobí hlava lva, z níž po letech opět teče voda. Chrlíč vznikl dle návrhu jesenické umělkyně Ivy Svobodové. Loni pak došlo k výsadbě keřů a k vytvoření příjemnější přístupové cesty k prameni. Na rok 2022 je naplánována oprava pramene U Vousáče pod Křížovým vrchem, na budoucí léta se připravují obnovy dalších památek.

Památky potřebují čas od času větší opravu, ale pravidelně vyžadují běžnou údržbu. Tu obstarávají Technické služby Jeseník a o část pramenů se pak starají dobrovolníci. Těm patří velký dík za to, že si adoptovali konkrétní památku a ve svém volném čase se o ni starají.

V Jeseníku a jeho okolí se nacházejí desítky pramenů a drobných památek, které jsou z většiny ve vlastnictví města Jeseníku, Priessnitzových léčebných lázní, Lesů ČR a Arcibiskupských lesů a statků Olomouc. Všichni vlastníci jsou v této oblasti aktivní a snaží se postupně památky renovovat a starat se o ně. Také se společně scházejí na Radě pramenů, kde se vzájemně informují o svých aktivitách a předávají si zkušenosti. Kromě majitelů památek v radě působí také místní instituce, jako je Hnutí Brontosaurus, Státní okresní archiv či Vodovody a kanalizace Jesenicka, nechybí pak ani odborník na prameny Lukáš Abt. Jedním z výstupů rady je kromě koordinace aktivit také spuštění portálu Jesenické prameny (www.jesenickeprameny.cz) či vydání map pramenů pod záštitou města Jeseník.

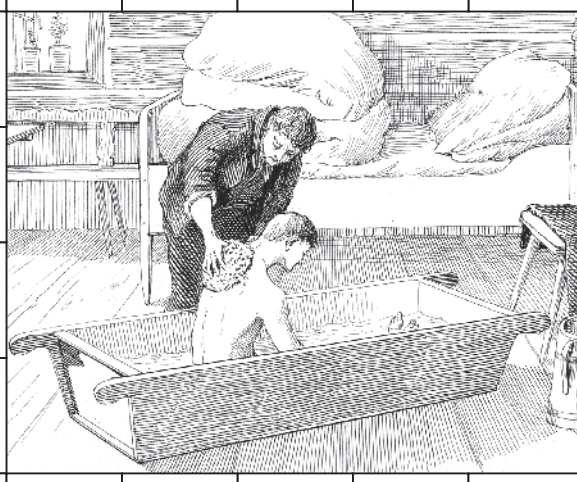
Nakonec nesmíme opomenout ani Den pramenů, který oslavuje toto naše rodinné stříbro. Nazdobeny jsou prameny v městském parku a lázeňském areálu, nechybí ani lesní pedagogika či kulturní program. V posledních dvou letech musel být zrušen kvůli epidemiologickým opatřením, ale věříme, že v letošním roce se již zase znovu uskuteční v květnu v rámci Zahájení lázeňské sezony.

Jan Mrosek,
Městský úřad Jeseník

Křížovka:

Se stavbou kamenného domu na nových základech místo původní chalupy začal Priessnitz na jaře 1822. Vzadu v domě vyhradil jednu místnost na léčení a v další postavil velké necky, vodu dodával...(tajenka) - zavedením léčení v zařízení k tomu vyhrazeném a k němu vybaveném.

POMŮCKA: ANEROID, CET	INICIÁLY HERCE SMOLJAKA	INICIÁLY FOTBALISTY KVAŠNÁKA	NADPOČET	OPATROVNÍCI	TÁTA		MĚSTSKÝ ÚŘAD ZKR.	DRUH BAROMETRU	BAREVNÝ KOV	INICIÁLY BYVALÉHO POLITIKA RAŠINA		CIZÍ MUŽSKÉ JMÉNO	TRIK	STŘEDOVĚKÝ KOČOVNÍK	ZNAČKA AMPÉR-ZÁVITU		OMOTÁVKA	POMLOUVAČNA ŽENA HOVOR.	DRASLÍK Z LATINY	MUŽSKÉ JMÉNO ZDROBN.	BALÍK KARET		
TENKÉ LANO						MATKA SLOVEN. HOVOR.					BOLÁK V ÚSTECH					ÚKON VE FOTBALE							
JUNÁK						ZIMNÍ MĚSÍC					ZN. ČES. NÁKL. AUT					VELKÉ DVEŘE							
	ČÁST SKOKU	CVIČEBNÍ ÚBOR				LOSOSOVITÁ RYBA					JEDNOTKA HMOTNOSTI					MALÝ VODIČ							
		VÝPUSTĚ					SNÍŽENÝ TÓN E				INIC. ZPĚV. IRGLOVÉ					SUŠENKA							
1. DÍL TAJENKY																							
OBLÉKNOUT						VYHROŽOVAT						PLOŠNÁ VYMĚRA						CHEM. ZN. ZLATA		SLŮVKO POLITOVÁNÍ	OZVĚNY		
DŘEVINA SKMENEM						CHEM. ZN. KŘEMIKU								CHUCHVALEC						ZDROJNICE BEROUNKY			
KOMÍN						LYŽAŘSKÝ VÝTAH								KOPEC SLÁMY						CITOSLOVCE			
OZNAČENÍ NAŠICH LETADEL			MPZ IRSKA					PODPORA			ČÁST ROSTLINY SE SEMENY					POVEL PRO PSA	STROMOVÝ VACNATEC						
TMEL					AMERICKÝ HEREC																ÚDOBÍ	KUJNÝ MATERIÁL	
	ZE ZADNÍ ČÁSTI ZASTAR.	GRAND PRIX ZKR. STAVITEL RYBNÍKŮ				OKOLO BÁSNICKY			DRÁB			DEHET	RODNÉ ČÍSLO ZKR.	NE JENOM							MEDIKAMENT		
						OBČAS ČIST									STAROŘEK						ČHEMICKÝ PRVEK (AS)		
INICIÁLY HERECKÝ KABÁTOVÉ			AČKOLIV			TŘÁŠNOVÝ SMETÁK					OČEKÁVAT SE STRACHEM										STARÁ ZN. ČESKÝCH AUT		
			TĚLOCVIČNÝ PRVEK			PRÁVA ODPORU					ČÁST HLEDISTÉ											RTY	
2. DÍL TAJENKY																							
PURGATORIUM									PĚVECKÝ SBOR				JIHOVÝCHOD ZKR.									ZÁPADOČESKÉ MĚSTO	ČAJ ZASTAR.
									CHEM. ZN. VÁPNIKU				ANGLICKÝ NESOUHLAS										
OBDRŽET								COPAK					NETEČNÝ PLYN									PŘIKYVOVAT	
STARÉ ČESKÉ ZÁJMENO			ŘECKÉ PÍSMENO					LIDOP ANGLICKY					KDESI BÁSNICKY										VYSLANEC

Priessnitz budil pozornost i závist u místních ranhojičů. Léčení osobou, která k tomu nemá oprávnění bylo trestné, provádě-li to za úplatu. Ke svému zabezpečení začal zbírat potvrzení, že je uzdravil bez...

L E E P A R O S T R O J Í R N A
 S V Í C E É É A O I U K N U T A
 A E K L A R T T N D B Ů Á A K L
 B R P E A R Á S A I L A V Š O O
 A G B T E G O I O M Z I Á P N U
 R R K O I M S F I L A N T R O P
 T E L V N M Y I R N D R P E P E
 N E A I U Z A C A E K R Y T K Ž
 O N E S I Í D A Ř O P A V Š A N
 K N A K T S U P O R P Ě S T E Í
 D R A O B L L I B E L K Š A Z K

- ALIAS - AMATÉR
- BILLBOARD - BIOFYZIKA
- EVERGREEN - FILANTROP
- INKASA - INSOMNIE
- JUDAISMUS - KNUTA
- KONOPKA - KONTRABAS
- LETOVSKO - LOUPEŽNÍK
- NAVIGÁTOR - NEKTAR
- ODLITEK - PACIFISTA
- PAROSTROJ - PERFORACE
- POŘADÍ - PROPUSTKA
- PŘEDNÁŠKA - SEPTIMA
- STROJÍRNA - SVÍCE
- ŠKLEBIL - TAMARYŠEK
- VYPTÁVÁNÍ - ZTVRDLOST

Při řízeném kosení se plíce okysličují ještě lépe než při řízené chůzi!

DOPLŇUJÍCÍ OTÁZKY

- Jak s Priessnitzovými lázněmi souvisí:
 A?.....
 B?.....
 C?.....
 D?.....

Diagram showing a crossword puzzle grid with numbered squares and corresponding clues:

- A:** Castle illustration pointing to square 1.
- B:** Bucket illustration pointing to square 2.
- C:** Water drop illustration pointing to square 3.
- D:** Tiger illustration pointing to square 7.
- Clue: "v jakém městě právě jsi?" pointing to square 4.
- Clue: "čtvrtý z pěti pilířů Priessnitzovy terapie je...?" pointing to square 5.
- Clue: "Dokončí název... 'Priessnitzovy léčebné...'" pointing to square 7.
- Clue: "křestní jméno zakladatele Priessnitzových lázní je..." pointing to square 8.
- Clue: "režim" pointing to square 9.

Legend for squares: 1 (green), 2 (blue), 3 (purple), 4 (red), 5 (brown), 6 (green), 7 (yellow), 8 (orange), 9 (yellow).

a...

kalendář akcí 2022

Leden

26. 1. 2022
Priessnitzův dortík
těž k ářů

Březen

22. 3. 2022
Oslavy Světového dne vody
v lázních s 200 letou tradicí

Duben

14. – 18. 4. 2022
Lázeňské Velikonoce
nejvýznamnější křesťanské svátky v lázních

29. 4. 2022
Rej jeseníckých čarodějnic
tradiční bujaré oslavy příchodu jara

Květen

12. – 15. 5. 2022
175. Zahájení lázeňské sezóny
Oslava 200 let od založení lázni

Červen

4. 6. 2022
Den dětí
záabavné odpoledne pro rodiny s dětmi

9. 6. 2022
Mezinárodní den archivů
Otevření Priessnitzových sbírek

17. 6. 2022
Dny her v Háji víly Ozdravy
záabavné odpoledne pro rodiny s dětmi

23. 6. 2022
Svatojánská noc
tradiční oslava letního slunovratu

Červenec

Lázeňské slavnosti
letní lázeňské nedělní promenádní koncerty a doprovodný program

16. 7. 2022
Dny her v Háji víly Ozdravy
záabavné odpoledne pro rodiny s dětmi

23. 7. 2022
Lázeňské koloběžkování
záabavné závody pro všechny milovníky koloběžek

Kinematograf - filmové léto
sledujte www.priessnitz.cz

Srpen

Lázeňské slavnosti
letní lázeňské koncerty a doprovodný program

19. 8. 2022
Dny her v Háji víly Ozdravy
záabavné odpoledne pro rodiny s dětmi

Září

2. 9. 2022
Den bezpečnosti a zdraví

2. – 3. 9. 2022
PRIESSNITZ CUP 2021
19. ročník prestižního tenisového turnaje

24. 9. 2022
Lázeňské vinobraní

29. 9. 2022
XXII. Svatováclavské setkání
Téma - zdraví z kraje Vincenze Priessnitze

Říjen

3. 10. – 9. 10. 2022
Týden Vincenze Priessnitze
Vývrcholání oslav 200. výročí založení lázni

7. – 9. 10. 2022
Konference Vincenze Priessnitze

8. 10. 2022
Melody Makers a Ondřej Havelka

27. 10. 2022
Halloween v lázních

Prosinec

1. 12. 2022
Vánoční trhy, rozsvícení sanatoria Priessnitz

5. 12. 2022
Mikuláš pro děti - mikulášská nadílka

10. 12. 2022
Adventní koncert
tradiční sváteční lázeňský koncert

28. 12. 2022 – 1. 1. 2023
Silvestr v lázních

Priessnitzovy lázeňské lázně a.s.
Priessnitzova 299, 790 03 Jeseník
IČO: 45193452, DIČ: CZ45193452

tel.: +420 584 491 111
e-mail: lazne@priessnitz.cz

Najdete nás také na:

Změna akcí vyhrazena. Aktuální informace na www.priessnitz.cz

Léčíme přírodou - Priessnitz, bylinné kapky

Vytvořeno přírodou
obdařeno silou bylin jeseníckých lázní

možnost zakoupení v našich lázních na recepcích nebo na eshop.priessnitz.cz

vitalita, energie, chuť do života

Priessnitz ŽIVOTABUDIČ

očista těla od toxinů

Priessnitz DETOXIKACE

vitalita, energie, chuť do života

Priessnitz DÝCHACÍ CESTY IMUNITA

MAMAVIS - Priessnitzovy zábaly

Srdečně Vás zveme na povídání
na téma Priessnitzovy zábaly
a jejich využití v termínech:

23. - 24. 2. 2022

22. - 24. 3. 2022
v rámci Dne vody

12. - 14. 5. 2022
v rámci zahájení lázeňské sezóny

3. - 4. 6. 2022
v rámci Dne dětí

* k zakoupení zde v lázních, nebo na eshop.priessnitz.cz

Priessnitz

Boutique

eshop.priessnitz.cz

PÉČE O TĚLO | DÁRKOVÉ SADY
DOBROTÝ Z NAŠICH LÁZNÍ | PUBLIKACE
a jiné...

Lázeňské prameny vydávají Priessnitzovy lázeňské lázně a.s., Priessnitzova 299, 790 03 Jeseník, IČO: 45193452
Šéfredaktor: Mgr. Jiří Glabazňa, Grafik: Vitásková Radka
Registrováno Ministerstvem kultury, evidenční číslo: NK ČR E 20846.
Tisk: Polska Press Sp. z o. o. Oddział Poligrafia, Drukarnia w Sosnowcu.
Vydání je neprodejné.

Lázeňské
prameny